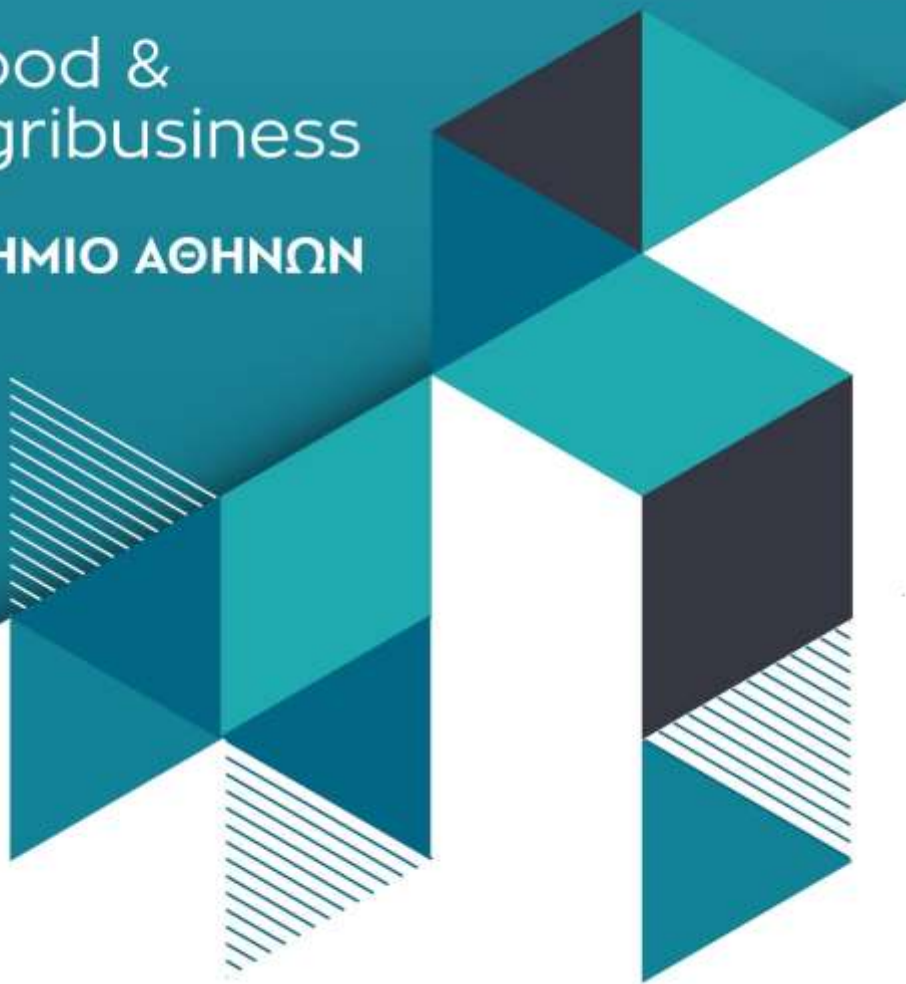

MBA | Food &
Agribusiness

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Διατμηματικό Πρόγραμμα Σπουδών
Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας
MBA|Food & Agribusiness

**Κανονισμός Σπουδών, Πρακτικής Άσκησης,
Κινητικότητας, Εκπόνησης Εργασιών**

Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Συνεργαζόμενα Τμήματα:

Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας
MBA|Food & Agribusiness

**Κανονισμός Σπουδών, Πρακτικής Άσκησης,
Κινητικότητας, Εκπόνησης Εργασιών**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΔΠΜΣ Οργάνωση & Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων & Γεωργίας- MBA| Food & Agribusiness

Διεύθυνση: Ιερά Οδός 75, 118 55, Βοτανικός

Τηλέφωνο Γραμματείας: +30 210 5294776

Ηλ. Ταχυδρομείο Γραμματείας: mba@aua.gr

Ιστοσελίδα: <https://mba.aua.gr/>

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/mba-food-agribusiness-agricultural-university-of-athens/>

Facebook: <https://www.facebook.com/MBAFoodAgribusiness>

Instagram: https://www.instagram.com/mba.food_agribusiness/

Πανεπιστήμιο: Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Διεύθυνση: Ιερά Οδός 75, 118 55, Βοτανικός

Τηλεφωνικό Κέντρο: +30 210 529 4900

Ιστοσελίδα: <https://www2.aua.gr/el>

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/in/agricultural-university-of-athens-aua-ofc-3814321aa/>

Facebook: <https://www.facebook.com/AgriculturalUniversityofAthens/>

Instagram: https://www.instagram.com/agricultural_university_athens/

Περιεχόμενα

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ Δ.Π.Μ.Σ.-ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΌΡΓΑΝΑ ΤΟΥ Δ.Π.Μ.Σ.	5
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	5
Εγγραφή	5
Διάρκεια Σπουδών/Αναστολή Φοίτησης	7
Πρόγραμμα Σπουδών	9
Τέλη φοίτησης-Υποτροφίες	12
Όροι Φοίτησης/ Υποχρεώσεις και δικαιώματα φοιτητών	13
Δικαιώματα και υποχρεώσεις του διδακτικού προσωπικού	14
Τίτλος Σπουδών- Ορκωμοσία	15
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΆΣΚΗΣΗΣ	17
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	19
ΠΑΡΟΧΕΣ/ΥΠΟΔΟΜΗ	22
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	23
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΟΔΗΓΙΕΣ & ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ & ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	48

Παρουσίαση Δ.Π.Μ.Σ.-Δομή και Όργανα του Δ.Π.Μ.Σ.

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) Οργάνωση & Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας (MBA Food & Agribusiness), οργανώνεται και λειτουργεί από το Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας & Ανάπτυξης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, σε συνεργασία με το Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Την διοικητική στήριξη του Προγράμματος έχει το Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης λόγω μεγαλύτερης συνάφειας με το αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ. και την διοικητική, τεχνική και οικονομική υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ. έχει η Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. Αρμόδια όργανα για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το ν. 4957/2022 είναι η Σύγκλητος του Ιδρύματος, η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ., η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Δ.Π.Μ.Σ., ο Διευθυντής του Δ.Π.Μ.Σ.

Κανονισμός Σπουδών

Εγγραφή

α. Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων που εγγράφονται κάθε έτος στο Δ.Π.Μ.Σ. ορίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής. Ο ανώτερος αριθμός εισακτέων είναι πενήντα (50) και για τα δύο προγράμματα (πλήρους και μερικής φοίτησης).

β. Υποψηφιότητες

Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, θετικών, οικονομικών και συναφών επιστημών της ημεδαπής, ή αναγνωρισμένων ομοταγών Τμημάτων της αλλοδαπής συναφών ειδικοτήτων.

Αίτηση μπορούν επίσης να υποβάλουν και όσοι πρόκειται να ολοκληρώσουν τις προπτυχιακές σπουδές τους πριν από την έναρξη των μαθημάτων του Προγράμματος. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει έγκαιρα να προσκομίσουν βεβαίωση ότι ολοκλήρωσαν με επιτυχία όλα τα μαθήματα και την πτυχιακή εργασία (όπου απαιτείται).

Οι υποψήφιοι που είναι κάτοχοι τίτλου σπουδών πρώτου κύκλου από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν είτε πράξη αναγνώρισης από ΔΟΑΤΑΠ είτε τίτλο σπουδών ώστε να γίνει έλεγχος εάν το ίδρυμα της αλλοδαπής περιλαμβάνεται στο Εθνικό Μητρώο αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και το Εθνικό Μητρώο τύπων τίτλων σπουδών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Τίτλοι σπουδών της αλλοδαπής υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτοί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Η επάρκεια της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψηφίους αποδεικνύεται όταν: α) ο υποψήφιος έχει ολοκληρώσει σπουδές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα ή σε ελληνόφωνο σχολείο του εξωτερικού, β) κατέχει πτυχίο ελληνικής φιλολογίας / γραμμάτων από ισότιμο Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής, γ) έχει πραγματοποιήσει πλήρη κύκλο προπτυχιακών σπουδών σε ελληνικό Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι., ή έχει πιστοποιητικό επιτυχούς παρακολούθησης δύο (2) τουλάχιστον ετών σε ελληνικό τριτοβάθμιο ίδρυμα (Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι.) και δ) κατέχει πιστοποιητικό επάρκειας ελληνικής

γλώσσας από κρατικά αναγνωρισμένο ίδρυμα παροχής τέτοιων πιστοποιητικών σε αλλοδαπούς.

γ. Διαδικασία εισαγωγής φοιτητών στο Δ.Π.Μ.Σ. και Δικαιολογητικά Υποψηφίων

Με απόφαση της Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ. δημοσιεύεται στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος, ανακοίνωση/ πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος εισακτέων στο Δ.Π.Μ.Σ., με την οποία προσκαλούνται να υποβάλουν αιτήσεις οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές.

Ειδικότερα, η ανακοίνωση περιλαμβάνει:

- Τη γενική περιγραφή του Δ.Π.Μ.Σ. (επιστημονικό περιεχόμενο, διάρκεια, κλπ.).
- Τον αριθμό των διαθέσιμων θέσεων.
- Πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες υποβολής αιτήσεων, καθώς και τα απαιτούμενα πιστοποιητικά και δικαιολογητικά.
- Τα απαιτούμενα προσόντα των υποψηφίων.

Οι υποψήφιοι υποβάλλουν ηλεκτρονική αίτηση στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος, η οποία συνοδεύεται από:

1. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα.
2. Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση ότι ο υποψήφιος εκπλήρωσε τις εκπαιδευτικές του υποχρεώσεις. Οι υποψήφιοι που είναι κάτοχοι τίτλου σπουδών πρώτου κύκλου από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν είτε πράξη αναγνώρισης από ΔΟΑΤΑΠ είτε τίτλο σπουδών ώστε να γίνει έλεγχος εάν το ίδρυμα της αλλοδαπής περιλαμβάνεται στο Εθνικό Μητρώο αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και το Εθνικό Μητρώο τύπων τίτλων σπουδών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.
3. Αναλυτική βαθμολογία όλων των μαθημάτων, μαζί με τη βαθμολογία της πτυχιακής μελέτης, όπου αυτή απαιτείται. Στις περιπτώσεις υποψηφίων που δεν έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους, περιλαμβάνονται τα μαθήματα που έχουν ήδη ολοκληρώσει και τα μαθήματα που υπολείπονται.
4. Δύο συστατικές επιστολές κατά προτίμηση από Καθηγητές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή Ερευνητές αναγνωρισμένων Ερευνητικών Κέντρων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.
5. Δίπλωμα ή πιστοποιητικό επάρκειας γνώσης της Αγγλικής, και Ελληνικής γλώσσας για τους αλλοδαπούς. Τα αποδεκτά διπλώματα και πιστοποιητικά αποφασίζονται κάθε χρόνο από την Ε.Π.Σ.
6. Φωτοτυπία Αστυνομικής Ταυτότητας.
7. Πιστοποιητικά ή διπλώματα μεταπτυχιακών σπουδών που ο υποψήφιος κατέχει.
8. Στοιχεία συμμετοχής σε ερευνητικές δραστηριότητες, αν υπάρχουν.

Απολύτως απαραίτητα θεωρούνται τα πρώτα έξι δικαιολογητικά.

Οι υποψήφιοι μπορούν μαζί με την αίτησή τους να υποβάλουν απλά αντίγραφα των δικαιολογητικών τους. Εφόσον όμως επιλεγούν να παρακολουθήσουν το Πρόγραμμα, και πριν την εγγραφή τους, θα πρέπει να καταθέσουν πρωτότυπα ή νομίμως επικυρωμένα αντίγραφα.

Οι αιτήσεις των υποψηφίων, συνοδευόμενες από τα απαραίτητα δικαιολογητικά, υποβάλλονται στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ., πρωτοκολλούνται και διαβιβάζονται στην Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.). Για να είναι η υποψηφιότητα έγκυρη πρέπει να υποβληθεί με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός της ορισθείσας ημερομηνίας. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά ή κατατίθενται εκπρόθεσμα (η ημερομηνία κατάθεσης προκύπτει από τη σφραγίδα του Ταχυδρομείου) δε λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία επιλογής των

υποψηφίων, η οποία ολοκληρώνεται κατά το μήνα Σεπτέμβριο κάθε έτους.

δ. Επιλογή των υποψηφίων

Για την επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμώνται τα ακόλουθα κριτήρια:

- Γενικός βαθμός του πτυχίου
- Προηγούμενη ερευνητική δραστηριότητα του υποψηφίου, εφόσον υπάρχει.
- Σχετική επαγγελματική προϋπηρεσία
- Δύο συστατικές επιστολές
- Επαρκής γνώση της Αγγλικής γλώσσας.
- Προκειμένου για αλλοδαπούς υποψηφίους, επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, όπως αυτή καθορίζεται από το Προεδρικό Διάταγμα 221/90, άρθρο 9
- Άλλα προσόντα, που αποδεικνύονται με σχετικά πιστοποιητικά (π.χ. Βαθμολογία στο GMAT ή άλλο συναφές τεστ)
- Συνέντευξη.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων ορίζονται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

Η εγγραφή στο Δ.Π.Μ.Σ. προϋποθέτει την ύπαρξη του αναγκαίου επιστημονικού υπόβαθρου, που περιέχει ένα σύνολο προαπαιτούμενων γνώσεων οι οποίες καλύπτουν το ευρύτερο επιστημονικό αντικείμενο των Τμημάτων που χορηγούν το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η Συντονιστική Επιτροπή διενεργεί τους τελικούς ελέγχους, αποφαινεται για την εισαγωγή των υποψηφίων και καταρτίζει πίνακα αξιολογικής κατάταξης επιτυχόντων, ο οποίος εγκρίνεται από την Ε.Π.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ. και ανακοινώνεται στους/ις υποψηφίους/ες. Με την εγγραφή τους οι υποψήφιοι/ες αποδέχονται τους όρους λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις.

Διάρκεια Σπουδών/Αναστολή Φοίτησης

α. Πρόγραμμα Πλήρους Φοίτησης

Η συνολική διάρκεια του Προγράμματος Πλήρους Φοίτησης που οδηγεί στην απόκτηση του Μεταπτυχιακού Δίπλωμα Ειδίκευσης είναι ένα ημερολογιακό έτος.

1. Το πρώτο εξάμηνο (Χειμερινό) αρχίζει την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου και διαρκεί δεκαεπτά εβδομάδες.

2. Το δεύτερο εξάμηνο (Εαρινό) αρχίζει αμέσως μετά το τέλος της πρώτης περιόδου και διαρκεί επίσης δεκαεπτά εβδομάδες.

Οι δύο τελευταίες εβδομάδες κάθε εξαμήνου χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή των αντίστοιχων εξετάσεων.

3. Μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων αρχίζει η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας, η οποία απαιτείται για την ολοκλήρωση των σπουδών στο Δ.Π.Μ.Σ. και η οποία λήγει την τελευταία ημέρα του Σεπτεμβρίου του ίδιου έτος, δηλαδή δώδεκα (12) μήνες από την έναρξη των σπουδών για τους φοιτητές του Προγράμματος Πλήρους Φοίτησης.

Αν κάποιος φοιτητής δεν μπορέσει να ολοκληρώσει την εκπόνηση της Διπλωματικής του Εργασίας στο προβλεπόμενο ελάχιστο χρονικό όριο, μπορεί κάτω από προϋποθέσεις που περιγράφονται στο άρθρο 8 (παράγραφος θ), να αιτηθεί τρίμηνης παράτασης.

Η Ε.Π.Σ. έχει το δικαίωμα, σε έκτακτες περιστάσεις να μεταβάλλει τις παραπάνω ημερομηνίες.

Φοιτητής που ακολουθεί το Πρόγραμμα Πλήρους Φοίτησης μπορεί να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Μερικής Φοίτησης εφόσον (α) καταθέσει αίτηση πριν την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου (β) ολοκληρώσει τα μαθήματα του πρώτου εξαμήνου και δεν έχει αποτύχει σε περισσότερα από δύο. Όσα μαθήματα έχει παρακολουθήσει και εξεταστεί επιτυχώς κατά το πρώτο εξάμηνο ο φοιτητής, αναγνωρίζονται και δεν απαιτείται η επανεξέτασή τους. Σε περίπτωση αποτυχίας σε αριθμό μαθημάτων έως και δύο, οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν εκ νέου και να εξεταστούν στα ίδια μαθήματα κατά το Γ' εξάμηνο μαθημάτων. Επίσης, σε περίπτωση αποτυχίας σε προαιρετικά μαθήματα υπάρχει δυνατότητα αλλαγής της επιλογής των μαθημάτων αυτών κατά το Γ' εξάμηνο. Σε περίπτωση ένταξης στο Πρόγραμμα Μερικής Φοίτησης φοιτητή δικαιούχου υποτροφίας, η υποτροφία ακυρώνεται.

β. Πρόγραμμα Μερικής Φοίτησης

Η συνολική διάρκεια του Προγράμματος Μερικής Φοίτησης που οδηγεί στην απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης είναι δύο ημερολογιακά έτη.

1. Το πρώτο εξάμηνο (Χειμερινό 1ου έτους) αρχίζει την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου του πρώτου έτους και διαρκεί δεκαεπτά εβδομάδες.

2. Το δεύτερο εξάμηνο (Εαρινό 1ου έτους) αρχίζει αμέσως μετά το τέλος της πρώτης περιόδου και διαρκεί δεκαεπτά εβδομάδες.

3. Το τρίτο εξάμηνο (Χειμερινό 2ου έτους) αρχίζει την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου του δεύτερου έτους και διαρκεί δεκαεπτά εβδομάδες.

4. Η τέταρτο εξάμηνο (Εαρινό 2ου έτους) αρχίζει αμέσως μετά το τέλος της τρίτης περιόδου και διαρκεί δεκαεπτά εβδομάδες.

Οι δύο τελευταίες εβδομάδες κάθε εξαμήνου χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή των αντίστοιχων εξετάσεων.

5. Μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων αρχίζει η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας, η οποία απαιτείται για την ολοκλήρωση των σπουδών για στο Δ.Π.Μ.Σ. και η οποία λήγει την τελευταία ημέρα του Σεπτεμβρίου του ίδιου έτος, δηλαδή είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την έναρξη των σπουδών για τους φοιτητές του Προγράμματος Μερικής Φοίτησης.

Αν κάποιος φοιτητής δεν μπορέσει να ολοκληρώσει την εκπόνηση της Διπλωματικής του Εργασίας στο προβλεπόμενο ελάχιστο χρονικό όριο, μπορεί κάτω από προϋποθέσεις που περιγράφονται στο άρθρο 8 (παράγραφος θ), να αιτηθεί τρίμηνης παράτασης.

Η Ε.Π.Σ. έχει το δικαίωμα, σε έκτακτες περιστάσεις να μεταβάλλει τις παραπάνω ημερομηνίες.

Τέλος, σημειώνεται ότι η μετακίνηση των φοιτητών από το Πρόγραμμα Μερικής Φοίτησης στο Πρόγραμμα Πλήρους Φοίτησης επιτρέπεται το αργότερο έως την ημέρα δήλωσης των μαθημάτων του Α' εξαμήνου.

γ. Αναστολή φοίτησης

Η Ε.Π.Σ. μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου φοιτητή και εισήγηση της Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ. και για πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορεί να αποφασίσει την αναστολή της φοίτησης του φοιτητή. Για τη διάρκεια της αναστολής, που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα

εξάμηνα, αποφασίζει η Ε.Π.Σ. και ο χρόνος αναστολής δεν προσμετράται στη διάρκεια των σπουδών.

Κατά τη διάρκεια της αναστολής της φοίτησης αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιώματα. Η φοιτητική ιδιότητα, αποκτάται μετά τη λήξη της αναστολής.

Πρόγραμμα Σπουδών

α. Πρόγραμμα Πλήρους Φοίτησης

Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης κάθε φοιτητής πρέπει να ολοκληρώσει με επιτυχία 10 μαθήματα από τα οποία 6 είναι υποχρεωτικά και 4 προαιρετικά (40 πιστωτικές μονάδες/ECTS). Επίσης, πρέπει να εκπονήσει μια Διπλωματική Εργασία (16 πιστωτικές μονάδες/ECTS) και να παρακολουθήσει τον κύκλο σεμιναρίων και επισκέψεων σε επιχειρήσεις και οργανισμούς (4 πιστωτικές μονάδες /ECTS). Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ανέρχονται σε εξήντα (60).

Το ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων ανά εξάμηνο διαμορφώνεται ως εξής:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
<i>Υποχρεωτικά μαθήματα</i>	
1. Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Διοικητική Λογιστική	4
2. Μάρκετινγκ Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων	4
3. Στατιστική για Επιχειρηματικές Αποφάσεις	4
<i>Προαιρετικά Μαθήματα (επιλέγονται δύο)</i>	
1. Γενικά Θέματα Τεχνολογίας Τροφίμων	4
2. Εφοδιαστική Αλυσίδα Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	4
3. Μακροοικονομικό Περιβάλλον Γεωργικών Επιχειρήσεων	4
4. Οικονομική των Επιχειρήσεων Τροφίμων	4
5. Οικονομικά της Καινοτομίας	4
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ (ECTS)	20
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
<i>Υποχρεωτικά μαθήματα</i>	
1. Επιχειρησιακή Στρατηγική	4
2. Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων	4
3. Προχωρημένα θέματα Διοίκησης Επιχειρήσεων (Advanced Approaches to Management)	4
<i>Προαιρετικά Μαθήματα (επιλέγονται δύο)</i>	
1. Έρευνα Αγοράς	4
2. Ειδικά Θέματα Τεχνολογίας Τροφίμων	4
3. Συμπεριφορικό Μάρκετινγκ	4

4. Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων	4
5. Χρηματοοικονομική Λογιστική και Διοικητική Λογιστική	4
6. Αγορές και Προϊόντα Παραγώγων με εφαρμογές στην Εφοδιαστική Αλυσίδα Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων	4
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ (ECTS)	20

Οι φοιτητές, οι οποίοι δεν έχουν διδαχθεί Τεχνολογία Τροφίμων, επιλέγουν υποχρεωτικά το μάθημα «Γενικά Θέματα Τεχνολογίας Τροφίμων».

Ένα προαιρετικό μάθημα θα διδάσκεται μόνον εφόσον το ζητήσει το 20% των εγγεγραμμένων φοιτητών, που παρακολουθούν προαιρετικά μαθήματα και σε κάθε περίπτωση επτά (7) τουλάχιστον φοιτητές.

Ο αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων δύναται να αλλάζει μετά από απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

β. Πρόγραμμα Μερικής Φοίτησης

Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης κάθε φοιτητής πρέπει να ολοκληρώσει με επιτυχία 10 μαθήματα από τα οποία έξι (6) είναι υποχρεωτικά και τέσσερα (4) προαιρετικά (40 πιστωτικές μονάδες/ECTS). Επίσης, πρέπει να εκπονήσει μια Διπλωματική Εργασία (16 πιστωτικές μονάδες/ECTS) και να παρακολουθήσει τον κύκλο σεμιναρίων και επισκέψεων σε επιχειρήσεις και οργανισμούς (4 πιστωτικές μονάδες /ECTS). Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ανέρχονται σε εξήντα (60).

Σε κάθε μία από τις δύο πρώτες περιόδους οι φοιτητές του Προγράμματος Μερικής Φοίτησης παρακολουθούν τρία (3) υποχρεωτικά μαθήματα. Σε κάθε ένα από τα δύο επόμενα εξάμηνα παρακολουθούν δύο (2) προαιρετικά μαθήματα.

Το ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων ανά εξάμηνο διαμορφώνεται ως εξής:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
<i>Υποχρεωτικά μαθήματα</i>	
1. Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Διοικητική Λογιστική	4
2. Μάρκετινγκ Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων	4
3. Στατιστική για Επιχειρηματικές Αποφάσεις	4
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ (ECTS)	12
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
<i>Υποχρεωτικά μαθήματα</i>	
1. Επιχειρησιακή Στρατηγική	4
2. Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων	4
3. Προχωρημένα θέματα Διοίκησης Επιχειρήσεων (Advanced Approaches to Management)	4
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ (ECTS)	12

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Προαιρετικά Μαθήματα (επιλέγονται δύο)	
1. Γενικά Θέματα Τεχνολογίας Τροφίμων	4
2. Εφοδιαστική Αλυσίδα Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	4
3. Μακροοικονομικό Περιβάλλον Γεωργικών Επιχειρήσεων	4
4. Οικονομική των Επιχειρήσεων Τροφίμων	4
5. Οικονομικά της Καινοτομίας	4
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ (ECTS)	8
Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Προαιρετικά Μαθήματα (επιλέγονται δύο)	
1. Έρευνα Αγοράς	4
2. Ειδικά Θέματα Τεχνολογίας Τροφίμων	4
3. Συμπεριφορικό Μάρκετινγκ	4
4. Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων	4
5. Χρηματοοικονομική Λογιστική και Διοικητική Λογιστική	4
6. Αγορές και Προϊόντα Παραγώγων με εφαρμογές στην Εφοδιαστική Αλυσίδα Ανθοτικών Προϊόντων και Τροφίμων	4
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ (ECTS)	8

Οι φοιτητές, οι οποίοι δεν έχουν διδαχθεί Τεχνολογία Τροφίμων, επιλέγουν υποχρεωτικά το μάθημα «Γενικά Θέματα Τεχνολογίας Τροφίμων».

Ένα προαιρετικό μάθημα θα διδάσκεται μόνον εφόσον το ζητήσει το 20% των εγγεγραμμένων φοιτητών, που παρακολουθούν προαιρετικά μαθήματα και σε κάθε περίπτωση επτά (7) τουλάχιστον φοιτητές.

Ο αριθμός των προσφερομένων μαθημάτων δύναται να αλλάζει μετά από απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

γ. Παρακολούθηση μαθημάτων

Κάθε μάθημα διαρκεί 30-36 ώρες. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των σεμιναρίων, είναι υποχρεωτική. Για κάθε μάθημα υπάρχει ανώτατο όριο απουσιών το οποίο αντιστοιχεί στο 20% των ωρών διδασκαλίας κάθε μαθήματος. Σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου απουσιών ο φοιτητής θεωρείται αποτυχών στο μάθημα αυτό. Για τις περιπτώσεις που η υπέρβαση του ορίου απουσιών οφείλεται σε σοβαρούς προσωπικούς/ επαγγελματικούς λόγους ή λόγους υγείας, το θέμα εξετάζεται από την Ε.Π.Σ., η οποία και γνωμοδοτεί σχετικά.

δ. Αναπλήρωση Μαθημάτων

Η διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου είναι δεκαεπτά (17) εβδομάδες. Η τελευταία εβδομάδα πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου του Δ.Π.Μ.Σ. προσφέρεται για αναπληρώσεις μαθημάτων. Σε περίπτωση που αυτή η εβδομάδα δεν είναι αρκετή, ο χρόνος αναπλήρωσης παρατείνεται για μία ακόμα εβδομάδα μετά από απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

ε. Εξετάσεις

Οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα του προγράμματός τους. Επιτυχής θεωρείται η βαθμολογία όταν ο βαθμός του μαθήματος είναι τουλάχιστον 6.0 με κλίμακα 0-10. Στο τέλος κάθε περιόδου μαθημάτων, διενεργούνται εξετάσεις σε κάθε μάθημα που διδάχθηκε. Η εξεταστική περίοδος κάθε εξαμήνου διαρκεί δύο εβδομάδες και ξεκινά αμέσως μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του αντίστοιχου εξαμήνου. Σε περίπτωση αποτυχίας σε αριθμό μαθημάτων έως και δύο ανά εξάμηνο, οι φοιτητές υποχρεούνται να επανεξεταστούν στα ίδια μαθήματα κατά την επόμενη εξεταστική περίοδο.

Στις περιπτώσεις (α) που ο φοιτητής αποτύχει σε περισσότερα από δύο μαθήματα σε ένα εξάμηνο (β) που αποτύχει (σε δύο εξεταστικές περιόδους) έστω και σε ένα μάθημα, ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

Ο τελικός βαθμός κάθε μαθήματος προκύπτει από εξεταστική διαδικασία καθοριζόμενη από τον διδάσκοντα με τρόπο που ο ίδιος έχει ορίσει κατά την έναρξη των παραδόσεων.

στ. Σεμιναριακές διαλέξεις – Επισκέψεις σε επιχειρήσεις

Η διδασκαλία των μαθημάτων συμπληρώνεται με επισκέψεις σε επιχειρήσεις και σεμινάρια από ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, επιστήμονες κύρους ή στελέχη επιχειρήσεων, σε σχετικά με το αντικείμενο της εξειδίκευσης θέματα. Η παρακολούθηση των σεμιναρίων και η συμμετοχή στις επισκέψεις είναι υποχρεωτική και αντιστοιχούν σε τέσσερις (4) πιστωτικές μονάδες. Για τους φοιτητές του Προγράμματος Πλήρους Φοίτησης το ανώτατο όριο απουσιών αντιστοιχεί στο 20% των σεμιναρίων/επισκέψεων, ενώ οι φοιτητές του Προγράμματος Μερικής Φοίτησης υποχρεούνται να παρακολουθούν τουλάχιστον 8 σεμινάρια/επισκέψεις κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στο Πρόγραμμα.

η. Απαλλαγή από παρακολούθησεις και εξετάσεις

Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής μπορεί να απαλλάξει κάποιον φοιτητή από την υποχρεωτική παρακολούθηση και εξέταση μαθημάτων, που αυτός έχει πιστοποιημένα επαρκώς παρακολουθήσει σε ικανοποιητικό επίπεδο σε αντίστοιχο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΑΕΙ της χώρας ή της αλλοδαπής.

Τέλη φοίτησης-Υποτροφίες**α. Τέλη φοίτησης**

Τα τέλη φοίτησης για τους φοιτητές του Προγράμματος Πλήρους Φοίτησης είναι έξι χιλιάδες ευρώ (6.000€) και καταβάλλεται σε τρεις (3) δόσεις και για τους φοιτητές του Προγράμματος Μερικής Φοίτησης είναι έξι χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (6.500€) και καταβάλλεται σε τέσσερις (4) δόσεις. Οι προθεσμίες καταβολής των τελών φοίτησης καθορίζονται από τη Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ. και είναι δεσμευτικές. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οφείλουν να έχουν εξοφλήσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις πριν να προβούν στην υποστήριξη της Διπλωματικής τους Εργασίας.

Σε περίπτωση μη καταβολής των τελών φοίτησης, προτείνεται στην Ε.Π.Σ. η διαγραφή του φοιτητή. Σε περίπτωση διακοπής της φοίτησης τα τέλη φοίτησης δεν επιστρέφονται. Ειδικές περιπτώσεις εξετάζονται από την Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ.

Οι υποψήφιοι που γίνονται δεκτοί υπό αίρεση (εκκρεμεί πιστοποιητικό περάτωσης σπουδών, αποδεικτικό ξένης γνώσης κ.α.) καταβάλουν το τέλος προεγγραφής και σε περίπτωση μη

προσκόμισης των ανωτέρω δικαιολογητικών, το τέλος προεγγραφής δεν επιστρέφεται.

Εγγεγραμμένοι φοιτητές Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) -οι οποίοι δεν είναι πολίτες τρίτων χωρών- δύνανται να φοιτούν δωρεάν (ή με 50% έκπτωση στα τέλη φοίτησης) σε Π.Μ.Σ., εφόσον πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 86 του ν.4957/2022 και των Υ.Α. 108990/Ζ1/2022 - ΦΕΚ 4899/Β/16-9-2022 και Υ.Α. 84560/Ζ1/2023- ΦΕΚ τ.Β' 4837/01-08-2023. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του δικαιώματος δωρεάν φοίτησης λόγω οικονομικών ή κοινωνικών κριτηρίων, είναι η πλήρωση προϋποθέσεων αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, που αντιστοιχεί κατ' ελάχιστον στην κατοχή βαθμού ίσου ή ανώτερου του επτάμισι με άριστα στα δέκα (7,5/10), στη δεκάβαθμη κλίμακα αξιολόγησης. Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που φοιτούν δωρεάν ή με 50% έκπτωση στα τέλη φοίτησης, δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος.

Η υποβολή των αιτήσεων για τη δωρεάν φοίτηση ανά Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής των φοιτητών στο Π.Μ.Σ. Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται αποκλειστικά για τη φοίτηση σε ένα (1) ΠΜΣ που οργανώνεται από Α.Ε.Ι της ημεδαπής. Δεν δικαιούνται απαλλαγής όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή.

β. Υποτροφίες

Το Πρόγραμμα προσφέρει περιορισμένο αριθμό υποτροφιών, που ισοδυναμούν με μερική απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, με βάση την ακαδημαϊκή επίδοση, την οικονομική κατάσταση αλλά και άλλα κριτήρια τα οποία καθορίζονται κάθε έτος από την Ε.Π.Σ.. Επίσης μετά το τέλος κάθε περιόδου μαθημάτων το Πρόγραμμα επιβραβεύει τον/την καλύτερο/η φοιτητή/τρια με ένα ποσό (μερική απαλλαγή από τέλη φοίτησης) το ύψος του οποίου καθορίζεται κάθε έτος από την Ε.Π.Σ. Οι οικονομικές παροχές και υποτροφίες δίνονται με βάση τις οικονομικές δυνατότητες του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με κριτήριο την επίδοση και κυμαίνονται από χίλια ευρώ (1.000€) έως τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000€). Οι φοιτητές που λαμβάνουν υποτροφία από άλλο φορέα, δεν δικαιούνται υποτροφίας από το Δ.Π.Μ.Σ.

Όροι Φοίτησης/ Υποχρεώσεις και δικαιώματα φοιτητών

α. Παροχές-δικαιώματα μεταπτυχιακών φοιτητών

- Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του Α' κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.
- Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν τη δυνατότητα συνδυασμού των σπουδών τους με τα προγράμματα κινητικότητας εφόσον υπάρχει συμφωνία με τον φορέα υποδοχής, σύμφωνα με τον «Κανονισμό Σπουδών, Πρακτικής Άσκησης, Κινητικότητας, Εκπόνησης Εργασιών» του Δ.Π.Μ.Σ.
- Οι φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. δύνανται να φοιτούν δωρεάν (ή με 50% έκπτωση στα τέλη φοίτησης), εφόσον πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 86 του ν.4957/2022
- Το Πρόγραμμα προσφέρει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές περιορισμένο αριθμό υποτροφιών, που ισοδυναμούν με μερική απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, με βάση την ακαδημαϊκή επίδοση, όπως περιγράφεται στο άρθρο 7 του παρόντος.
- Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να ζητούν την συμβουλή και καθοδήγηση του Συμβούλου

Καθηγητή τους σύμφωνα με τον «Κανονισμό Λειτουργίας Θεσμού Ακαδημαϊκού Συμβούλου του Δ.Π.Μ.Σ.»

- Οι φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν παράπονα και ενστάσεις που άπτονται της ποιότητας των παρεχόμενων από το Δ.Π.Μ.Σ. εκπαιδευτικών και διοικητικών υπηρεσιών σύμφωνα με τον «Κανονισμό Διαχείρισης Φοιτητικών Παραπόνων και Ενστάσεων»
- Παρέχεται δυνατότητα μη υποχρεωτικής πρακτικής άσκησης των φοιτητών του Δ.Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τον «Κανονισμό Σπουδών, Πρακτικής Άσκησης, Κινητικότητας, Εκπόνησης Εργασιών» του Δ.Π.Μ.Σ. και έπειτα από συμφωνία με τον φορέα υποδοχής.

β. Υποχρεώσεις μεταπτυχιακών φοιτητών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν την υποχρέωση:

- Να συμμετέχουν και να προσέρχονται εγκαίρως στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες οι οποίες αποτελούν μέρος του Προγράμματος Σπουδών και η παρακολούθησή τους είναι απαραίτητη για τη λήψη πτυχίου (μαθήματα, σεμινάρια και εκπαιδευτικές επισκέψεις) με την αντίστοιχη χορήγηση πιστωτικών μονάδων (ECTS). Η μη τήρηση των παραπάνω στο βαθμό που δυσχεραίνει την παρακολούθηση μαθημάτων και εξέταση σε αυτά, χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία, αποτελεί βάση απορριπτικού βαθμού ή αποκλεισμού από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, όπως ορίζεται στην παρ. γ, αρ. 9 του παρόντος.
- Να εφοδιάζονται εγκαίρως με τα απαραίτητα συγγράμματα και επιστημονικά άρθρα που διατίθενται από την Βιβλιοθήκη του Γ.Π.Α. ή/και του Δ.Π.Μ.Σ. καλύπτουν τη διδακτέα ύλη.
- Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις απαιτούμενες εργασίες για το κάθε μάθημα, όπως και την Διπλωματική τους Εργασία.
- Να προσέρχονται για τις προβλεπόμενες εξετάσεις εγκαίρως με το δελτίο φοιτητικής ταυτότητας.
- Να τηρούν απολύτως τις υποχρεώσεις τους ως προς τις προβλεπόμενες και οριζόμενες ημερομηνίες (π.χ. υποβολή δηλώσεων).
- Να καταθέτουν τη διπλωματική τους εργασία σε ηλεκτρονική μορφή στο Αποθετήριο του Ιδρύματος, αφού πρώτα ολοκληρωθεί ο έλεγχος κειμενικής ομοιότητας και πραγματοποιηθεί η παρουσίαση/βαθμολόγηση της εργασίας τους
- Να καταβάλλουν τις δόσεις των τελών φοίτησης εντός των προθεσμιών που καθορίζονται από τη Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ. και είναι δεσμευτικές. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οφείλουν να έχουν εξοφλήσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις πριν να προβούν στην υποστήριξη της Διπλωματικής τους Εργασίας.

γ. Λόγοι και Διαδικασία Διαγραφής

Για θέματα διαγραφών αποφαιίνεται η Συνέλευση της Ε.Π.Σ. μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Ενδεικτικά, λόγοι διαγραφής μπορούν να είναι: η μη επαρκής πρόοδος του φοιτητή (μη συμμετοχή του στην εκπαιδευτική διαδικασία), η πλημμελής εκπλήρωση λοιπών υποχρεώσεων όπως ορίζονται από τον παρόντα (π.χ. η μη αιτιολογημένη υπέρβαση του μέγιστου προβλεπόμενου χρόνου φοίτησης), η μη καταβολή των τελών φοίτησης, η αίτηση του ίδιου του μεταπτυχιακού φοιτητή ή συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία (π.χ. λογοκλοπή).

Δικαιώματα και υποχρεώσεις του διδακτικού προσωπικού

Οι διδάσκοντες του Δ.Π.Μ.Σ. Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας - MBA Food & Agribusiness απολαμβάνουν πλήρως του δικαιώματος της ακαδημαϊκής ελευθερίας στην έρευνα και διδασκαλία. Επίσης, δικαιούνται να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων, του

εξοπλισμού και των υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, ενώ συστηματικά καλύπτονται οι δαπάνες τόσο συμμετοχής τους σε συνέδρια όσο και απόκτησης των αναγκαίων για την ερευνητική τους δραστηριότητα μέσων, από πόρους του Δ.Π.Μ.Σ. Το Δ.Π.Μ.Σ. υποστηρίζει το ερευνητικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. του Γ.Π.Α. χρηματοδοτώντας μέσω του ΕΛΚΕ τη συμμετοχή τους σε διεθνώς αναγνωρισμένα επιστημονικά συνέδρια και τη δημοσίευση του έργου τους σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές. Το ερευνητικό έργο τους ενισχύεται, επιπλέον, μέσω της πρόσβασης των μελών του διδακτικού προσωπικού στις ηλεκτρονικές και έντυπες συνδρομές της βιβλιοθήκης του Ιδρύματος, τόσο σε βάσεις δεδομένων όσο και στα περιοδικά διεθνών εκδοτικών οίκων. Με αυτές τις πρακτικές ενθαρρύνεται όχι μόνο η αύξηση της ποσότητας, αλλά και η βελτίωση της ποιότητας του ερευνητικού έργου των μελών της ακαδημαϊκής μονάδας, γεγονός το οποίο αποτελεί κριτήριο για την επιλογή του ως διδάσκοντα στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ.

Την ανάθεση διδασκαλίας των μαθημάτων στους διδάσκοντες από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ) ακολουθεί η υποβολή στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. του περιγράμματος του κάθε μαθήματος από τον αντίστοιχο διδάσκοντα στα ελληνικά και τα αγγλικά σύμφωνα με το υπόδειγμα της ΕΘΑΕΕ. Τα περιγράμματα αποστέλλονται στους φοιτητές και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. με σκοπό την ενημέρωση των φοιτητών. Για τον ίδιο σκοπό, οι διδάσκοντες υποχρεούνται να λάβουν μέρος στην εκδήλωση ενημέρωσης σχετικά με το περιεχόμενο των μαθημάτων του κάθε εξαμήνου, που πραγματοποιείται μια εβδομάδα τουλάχιστον πριν την έναρξή του. Λίγες ημέρες μετά την εκδήλωση και με τη σύμφωνη γνώμη των διδασκόντων, αναρτάται το ωρολόγιο πρόγραμμα του εξαμήνου, το οποίο θα πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα. Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να διδάξουν 30-36 ώρες για την ολοκλήρωση του μαθήματος και να εξετάσουν τους φοιτητές, που το παρακολουθούν, με το τρόπο που περιγράφεται στο περίγραμμα του μαθήματος. Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται κατά τις δύο τελευταίες εβδομάδες του εξαμήνου ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των διδασκόντων. Η βαθμολογία των φοιτητών στα μαθήματα θα πρέπει να κοινοποιείται το αργότερο 20 ημέρες μετά την ολοκλήρωση της εξεταστικής περιόδου. Μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας, οι διδάσκοντες ενημερώνονται από την Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. σχετικά με τα αποτελέσματα αξιολόγησης τους από τους φοιτητές, τα οποία θα πρέπει να αξιοποιούν και να μεριμνούν για την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε αρνητικών παρατηρήσεων, με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του Δ.Π.Μ.Σ., εντός του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Τέλος, οι διδάσκοντες έχουν την υποχρέωση να αναλαμβάνουν καθήκοντα Επιβλέποντα Καθηγητή Διπλωματικής Εργασίας ή/και Συμβούλου Καθηγητή, εφόσον τους ανατεθούν από την Ε.Π.Σ., και να συμμετέχουν στη διαδικασία διαχείρισης παραπόνων που τους αφορούν. Η ωριαία αποζημίωση των διδασκόντων για τη διδασκαλία καθώς και η αποζημίωση για την επίβλεψη διπλωματικής εργασίας ρυθμίζονται με απόφαση της Ε.Π.Σ. Οι όροι της σύμβασης και ο τρόπος πληρωμής καθορίζονται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και ακολουθούν τις οδηγίες του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Γ.Π.Α.

Τίτλος Σπουδών- Ορκωμοσία

Ο τελικός βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης προκύπτει από τον βαθμό των μεταπτυχιακών μαθημάτων και το βαθμό της Διπλωματικής Εργασίας. Για τον υπολογισμό του τελικού βαθμού, ο μέσος όρος βαθμολογίας όλων των μαθημάτων έχει βαρύτητα 70%, ενώ ο βαθμός της Διπλωματικής Εργασίας 30%.

Ύστερα από την ολοκλήρωση των σπουδών, την επιτυχή εξέταση, καθώς και την ολοκλήρωση του συνόλου των υποχρεώσεων των φοιτητών, η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών εγκρίνει την απονομή σε αυτούς του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας. Στο δίπλωμα αναγράφεται η τελική βαθμολογία ως εξής:

Άριστα, για μέσο όρο βαθμολογίας μεταξύ 8,50-10

Λίαν καλώς, για μέσο όρο βαθμολογίας μεταξύ 6,50-8,49

Καλώς, για μέσο όρο βαθμολογίας μεταξύ 6,00-6,49

Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης υπογράφεται από τον Πρύτανη, τους Προέδρους των συνεργαζόμενων Τμημάτων και σφραγίζεται με τη μεγάλη σφραγίδα του Ιδρύματος.

Φοιτητής/φοιτήτρια που ολοκλήρωσε επιτυχώς τις μεταπτυχιακές σπουδές του/της, ορκίζεται ενώπιον αρχών του Ιδρύματος και του Τμήματος. Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του μεταπτυχιακού διπλώματος. Πριν από την ορκωμοσία μπορεί να χορηγείται στους αποφοίτους σχετική βεβαίωση επιτυχούς περάτωσης των μεταπτυχιακών σπουδών τους.

Η ορκωμοσία γίνεται σε τελετή, παρουσία των αποφοίτων, σε ημέρες που ορίζονται από τα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου. Για λόγους ανωτέρας βίας και με αίτησή του προς τη Γραμματεία του Τμήματος του ο/η απόφοιτος μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση του τίτλου σπουδών χωρίς να συμμετάσχει στην τελετή ορκωμοσίας ή να ζητήσει να συμμετάσχει σε επόμενη τελετή ορκωμοσίας. Το κείμενο του όρκου για τους απόφοιτους που αποκτούν Μ.Δ.Ε. ορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου. Στους απόφοιτους που δεν επιθυμούν να δώσουν όρκο θρησκευτικού τύπου επιτρέπεται απλή επίκληση της τιμής και συνείδησής τους.

Κανονισμός Πρακτικής Άσκησης

1. Το Δ.Π.Μ.Σ. Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας-MBA Food & Agribusiness επιδιώκει να προσφέρει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του εργασιακή εμπειρία εκτός από άριστη θεωρητική κατάρτιση. Για το λόγο αυτό δίνει την δυνατότητα της Πρακτικής Άσκησης σε όσους μεταπτυχιακούς φοιτητές θέλουν να αποκτήσουν επαφή με την αγορά εργασίας. Η Πρακτική Άσκηση δεν είναι υποχρεωτική για την ολοκλήρωση των σπουδών και την απόκτηση πτυχίου.
2. Η πρακτική άσκηση δίνει την ευκαιρία στους μεταπτυχιακούς φοιτητές να βρεθούν σε εργασιακό περιβάλλον και αποσκοπεί:
 - στη σύνδεση των θεωρητικών σπουδών με την πρακτική τους διάσταση στον εργασιακό χώρο
 - στην πρόσθετη απόκτηση εμπειριών και γνώσεων
 - στην ενημέρωση και εξοικείωση τους με τις εργασιακές συνθήκες
 - στην απόκτηση πρόσθετων δεξιοτήτων π.χ. επικοινωνίας, επίλυσης προβλημάτων μέσω ομάδων
 - στην εξοικείωση με τη σύγχρονη τεχνολογία
 - στη δικτύωση των φοιτητών
 - στην απόκτηση προϋπηρεσίας
 - στην ευκαιρία για μελλοντική εργασιακή σχέση
3. Με απόφαση της Συνέλευσης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών ορίζεται ανά ακαδημαϊκό έτος Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης ο οποίος προέρχεται από τους διδάσκοντες (ΔΕΠ ή Ε.ΔΙ.Π. ή Ε.Τ.Ε.Π. ή Ομότιμους Καθηγητές) του Δ.Π.Μ.Σ.
4. Η πρακτική άσκηση φοιτητών διεξάγεται σε επιχειρήσεις τροφίμων και γεωργίας υπό την εποπτεία του υπεύθυνου πρακτικής άσκησης του ΠΜΣ.
5. Η πρακτική άσκηση δύναται να διεξάγεται και σε φορείς της αλλοδαπής, εφόσον καθίσταται εφικτή η εποπτεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Για την πρακτική άσκηση φοιτητών συνάπτεται σύμβαση πρακτικής άσκησης μεταξύ του ιδρύματος, του φοιτητή και του φορέα υποδοχής.
6. Ο υπεύθυνος πρακτικής άσκησης, συντονίζει τη διαδικασία επαφής με τους φορείς υποδοχής και μεριμνά για τον έλεγχο αξιοπιστίας τους, όπως και για την εποπτεία της ομαλής διεξαγωγής της πρακτικής.
7. Με απόφαση της Συνέλευσης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών καθορίζονται λεπτομέρειες σχετικά με τη διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης, όπως
 - η χρονική διάρκεια της πρακτικής άσκησης σε ημερολογιακούς μήνες,
 - η περίοδος πραγματοποίησής της σύμφωνα με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών,

- οι ελάχιστες προϋποθέσεις ακαδημαϊκής προόδου που πρέπει να πληρούνται πριν από την έναρξη διεξαγωγής της,
- ο αριθμός των φοιτητών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης ο οποίος εξαρτάται από το ενδιαφέρον και τη ζήτηση των εταιρειών,
- η διαδικασία και τα στάδια υλοποίησης της πρακτικής άσκησης (τόπος και χρόνος κατάθεσης αιτήσεων, υπογραφή συμφωνητικών, ασφάλιση φοιτητών, παρουσιολόγιο, αξιολόγηση αποτελεσμάτων κ.α.),
- η ασφάλιση των φοιτητών που διεξάγουν πρακτική άσκηση, οι οποίοι ασφαρίζονται μόνο για τον κλάδο του επαγγελματικού κινδύνου ατυχήματος σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

8. Ο Υπεύθυνος της πρακτικής άσκησης έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- την αξιολόγηση των αιτήσεων των φοιτητών που επιθυμούν να διεξάγουν πρακτική άσκηση,
- την κατανομή των φοιτητών στους φορείς υποδοχής πρακτικής άσκησης,
- εισηγείται τον πίνακα κατανομής των φοιτητών στους φορείς υποδοχής για πρακτική άσκηση προς τη Συντονιστική Επιτροπή για έγκριση της σχετικής δαπάνης,
- τον συντονισμό των δραστηριοτήτων που αφορούν στην πρακτική άσκηση φοιτητών,
- την καθοδήγηση και υποστήριξη των φοιτητών καθ' όλη τη διαδικασία της πρακτικής άσκησης σε φορείς υποδοχής,
- την επίλυση προβλημάτων,
- την επικοινωνία με τους φορείς υποδοχής για την επίτευξη των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων ,
- την υποβολή εισηγήσεων για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών σε ό,τι αφορά τα θέματα πρακτικής άσκησης.

Κανονισμός Κινητικότητας

Τα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών αφορούν τη μετάβαση φοιτητών σε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα, για χρονικό διάστημα που κυμαίνεται από τρεις μήνες έως και ένα ακαδημαϊκό έτος. Κατά την παραμονή τους στο εξωτερικό οι φοιτητές οφείλουν να παρακολουθήσουν μαθήματα αντίστοιχα με αυτά του κανονικού εξαμήνου τους και να εξετασθούν επιτυχώς σε αυτά, ώστε να αναγνωριστούν μετά την επιστροφή τους. Παράλληλα παρέχεται και η δυνατότητα εκπόνησης της πτυχιακής μελέτης στο εξωτερικό, αφού έχει προηγηθεί συνεννόηση με τον αρμόδιο επιβλέποντα Καθηγητή του οικείου Τμήματος. Τέλος, παρέχεται η δυνατότητα επιδοτούμενης επαγγελματικής απασχόλησης των φοιτητών σε κάποια ξένη χώρα κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών. Αρμόδιο για την υλοποίηση των Προγραμμάτων Ανταλλαγής Φοιτητών είναι το Γραφείο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων:

<http://www.european.aua.gr>

Οι βασικοί στόχοι της διεθνούς κινητικότητας των φοιτητών είναι:

- Να τους βοηθήσει να αναπτύξουν ένα πολυπολιτισμικό ευρωπαϊκό προφίλ, ωριμότητα και αυτοοργάνωση, επαγγελματισμό και συνεργασία, καθώς και να αποκτήσουν σημαντική εμπειρία, διεθνείς φιλίες και πρόσβαση σε βέλτιστες πρακτικές και παραδείγματα. Ειδικά για την κινητικότητα των μεταπτυχιακών φοιτητών, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην υποστήριξή τους για τη δημιουργία και ενίσχυση νέων ερευνητικών και επαγγελματικών συνεργασιών.
- Να προωθήσει την αναγνώριση των ακαδημαϊκών προσόντων και των κύκλων σπουδών στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Να αυξήσει την αναγνωρισιμότητα του ΠΜΣ και του Πανεπιστημίου και να δημιουργήσει θετικό αντίκτυπο σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Να παράσχει πολύτιμα σχόλια ανατροφοδότησης και εργαλεία για ανταγωνιστική αξιολόγηση της ποιότητας των εκπαιδευτικών υπηρεσιών του ΠΜΣ με ένα ευρύ φάσμα εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε όλη την Ευρώπη.

Διαδικασία

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος υποβάλουν αιτήσεις συνεργασίας με διάφορα Πανεπιστήμια της ΕΕ προς τη ΓΣ. Εφόσον εγκριθούν οι συνεργασίες, το ΓΕΠ διεκπεραιώνει τη διαδικασία υπογραφής της συνεργασίας με τους εταίρους. Ο κατάλογος με τις συνεργασίες που ισχύουν ανά ακαδημαϊκό έτος αναρτάται στον ιστότοπο του ΓΕΠ και κοινοποιείται στα μέλη ΔΕΠ και στις Γραμματείες.

Όλες οι διαδικασίες για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα, οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια επιλογής και η διαθέσιμη επιχορήγηση αναφέρονται στην εκάστοτε πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων.

Στο πλαίσιο της κινητικότητας εντός ΕΕ, γίνονται ετησίως:

- Δύο προσκλήσεις για μετακίνηση φοιτητών των τριών κύκλων με σκοπό τις σπουδές σε συνεργαζόμενο ΑΕΙ
- Μία πρόσκληση για μετακίνηση φοιτητών των τριών κύκλων για πρακτική άσκηση
- Δύο προσκλήσεις προσωπικού για διδασκαλία
- Δύο προσκλήσεις προσωπικού για επιμόρφωση

Σε περίπτωση που υπάρχει διαθέσιμη επιχορήγηση γίνονται περισσότερες προσκλήσεις.

Οι προσκλήσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΓΕΠ, αποστέλλονται στις Γραμματείες, στους φοιτητές, στα μέλη ΔΕΠ και στο λοιπό προσωπικό ενώ γίνονται και τακτικές διαδικτυακές ενημερώσεις των δυνητικών δικαιούχων από το ΓΕΠ.

Παρουσίαση Προγραμμάτων Κινητικότητας

ERASMUS+

Το Πρόγραμμα ERASMUS+ θεσπίστηκε για πρώτη φορά το 1987 - το Γ.Π.Α. συμμετέχει σε αυτό από το 1997- και συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη προτίμηση των φοιτητών. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα αυτό, οι φοιτητές και των τριών κύκλων μπορούν να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους σε Πανεπιστήμια κρατών-μελών της Ε.Ε., με τα οποία τα Τμήματα του Γ.Π.Α. έχουν συνάψει συμφωνίες συνεργασίας (ERASMUS+ for studies). Ο ελάχιστος χρόνος φοίτησης είναι τρεις μήνες και αναγνωρίζεται πλήρως. Οι αιτήσεις γίνονται δύο φορές το χρόνο (με την έναρξη των ακαδημαϊκών εξαμήνων) μετά από σχετική προκήρυξη στην οποία αναφέρονται λεπτομερώς τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής των υποψηφίων.

Πέραν των σπουδών, οι φοιτητές και των τριών κύκλων μπορούν να πραγματοποιήσουν και πρακτική εξάσκηση σε ερευνητικά κέντρα και επιχειρήσεις που βρίσκονται στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. (ERASMUS+ for placement). Η μετακίνηση γίνεται κατά το εαρινό εξάμηνο, διαρκεί τουλάχιστον δύο μήνες και αναγνωρίζεται πλήρως. Οι αιτήσεις γίνονται μία φορά το χρόνο στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους μετά από σχετική προκήρυξη στην οποία αναφέρονται λεπτομερώς τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής των υποψηφίων.

Σε όλες τις περιπτώσεις η κάλυψη των επιπλέον δαπανών που συνεπάγεται η διαφορά του κόστους διαβίωσης στο εξωτερικό, χρηματοδοτείται από την Ε.Ε. Ειδικότερα για τους φοιτητές που προέρχονται από κοινωνικά ευπαθείς ομάδες και για τους φοιτητές με ειδικές ανάγκες προβλέπεται επιπρόσθετη επιχορήγηση.

Τέλος όλοι οι φοιτητές που μετακινούνται με το Πρόγραμμα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν δωρεάν διαδικτυακά (online) γλωσσικά μαθήματα κατά την περίοδο παραμονής τους στη χώρα υποδοχής και να βελτιώσουν τη γλωσσική τους επάρκεια στη γλώσσα διδασκαλίας ή εργασίας.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 και μετά το Πρόγραμμα ERASMUS+ προβλέπει συνεργασίες και με Πανεπιστήμια εκτός Ε.Ε. Κατά κανόνα, προβλέπεται εισερχόμενη κινητικότητα φοιτητών και των τριών κύκλων με σκοπό τις σπουδές για διάστημα από τρεις έως δώδεκα μήνες. Η επιλογή των φοιτητών γίνεται από τα μέλη ΔΕΠ που έχουν συνάψει τις διμερείς συμφωνίες και οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής όπως αυτά περιγράφονται κάθε φορά στην εγκεκριμένη πρόταση. Επί του παρόντος το Πρόγραμμα δεν προβλέπει ανταλλαγές με σκοπό την πρακτική άσκηση ούτε διαθέτει δωρεάν διαδικτυακά (online) γλωσσικά μαθήματα για τους μετακινούμενους από/προς τρίτες χώρες.

I.A.E.S.T.E.

Πρόγραμμα πρακτικής εξάσκησης της I.A.E.S.T.E. (INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR THE EXCHANGE OF STUDENTS FOR TECHNICAL EXPERIENCE) στο εξωτερικό μέσω του Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Γ.Π.Α.

Η I.A.E.S.T.E. είναι μια διεθνής φοιτητική οργάνωση με κύρια δραστηριότητα το πρόγραμμα πρακτικής εξάσκησης σε τεχνικούς κλάδους. Σκοπός της είναι να δώσει τη δυνατότητα σε προπτυχιακούς φοιτητές θετικών επιστημών να αποκτήσουν έμμισθη πρακτική εμπειρία στο

εξωτερικό σε τομείς σχετικούς με τις σπουδές τους και να βελτιώσουν τις επαγγελματικές τους ικανότητες. Η πρακτική είναι διάρκειας περίπου 2 μηνών και γίνεται συνήθως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες σε:

- Τεχνικές Επιχειρήσεις
- Βιομηχανίες
- Ερευνητικά Κέντρα
- Πανεπιστήμια
- Εργαστήρια
- Ιδιωτικές ή Δημόσιες Επιχειρήσεις

Το Γ.Π.Α. συμμετέχει στις δραστηριότητες της Ι.Α.Ε.Σ.Τ.Ε. μέσω του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου που είναι ο Εθνικός Συντονιστής. Οι φοιτητές του Γ.Π.Α. μπορούν να κάνουν την πρακτική τους σε πολλές πόλεις σε ολόκληρο τον κόσμο. Ως ασκούμενοι έχουν μισθό από την εταιρεία ή την οργάνωση που τους απασχολεί (συνήθως πρόκειται για το βασικό μισθό της χώρας). Οι αιτήσεις για συμμετοχή στο πρόγραμμα γίνονται κάθε Νοέμβριο και Δεκέμβριο και η περίοδος της πρακτικής αναγνωρίζεται πλήρως.

ESN

Ο ESN-AUA είναι Σύλλογος (Δίκτυο) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα μέλη του οποίου είναι φοιτητές του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών που δραστηριοποιούνται εθελοντικά, με στόχο τη διευκόλυνση των εισερχόμενων και εξερχόμενων φοιτητών Erasmus του Γ.Π.Α. έχοντας σαν μότο “Φοιτητές βοηθούν φοιτητές” (“Students helping students”).

Ο Σύλλογος αναπτύσσει δράσεις όπως:

- Λειτουργία Buddy System: ένας φοιτητής του Συλλόγου αναλαμβάνει να είναι “υπεύθυνος” για ένα φοιτητή Erasmus από τη στιγμή της άφιξής του και είναι στη διάθεσή του για την βοήθεια επίλυσης οποιουδήποτε προβλήματος, είτε αφορά θέματα ακαδημαϊκά είτε την διαμονή του στην Αθήνα.
- Οργάνωση ημέρας υποδοχής και εβδομάδας προσαρμογής (Orientation Week) στην αρχή κάθε εξαμήνου για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές ERASMUS.
- Συνδιοργάνωση με το Γραφείο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων κεντρικής ενημερωτικής εκδήλωσης για το Πρόγραμμα Erasmus+ στο αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης τουλάχιστον δύο φορές ετησίως.
- Διευκόλυνση των φοιτητών σχετικά με πανεπιστημιακά ζητήματα.
- Συμμετοχή σε πολλές διασυλλογικές διοργανώσεις (εκδρομές, parties, Eurodinner, Treasure Hunt, pic-nics και πολλά άλλα), με σκοπό την ένταξη των εισερχόμενων φοιτητών σε μεγαλύτερες ομάδες φοιτητών από την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο που σπουδάζουν στην Αθήνα.
- Αντιπροσώπευση των αναγκών και των δικαιωμάτων των φοιτητών του Γ.Π.Α. σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο με συμμετοχή εκπροσώπων του Συλλόγου στις ετήσιες Εθνικές Συνελεύσεις του ESN GREECE (National Platforms, NP, δύο φορές το χρόνο), στη Γενική Συνέλευση των ESN Sections (Annual General Meeting, AGM) και σε διάφορα άλλα συνέδρια.

Η συμμετοχή στο Σύλλογο είναι μια καλή ευκαιρία για απόκτηση ευρωπαϊκής εμπειρίας εντός Ελλάδας και για προώθηση της αξίας του εθελοντισμού και της ενεργής συμμετοχής στα κοινά.

Παροχές/Υποδομή

Η Πανεπιστημιούπολη του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών εκτείνεται σε χώρο των 250 στρεμμάτων στις παρυφές του Κεραμικού και εντός του ιστορικού Ελαιώνα. Περιλαμβάνει 28 συγκροτήματα κτηρίων, 42 καλά οργανωμένα και εξοπλισμένα εργαστήρια για την εκπαίδευση και την έρευνα, 55 σύγχρονα αμφιθέατρα και πολλές αίθουσες διδασκαλίας. Τις δυνατότητες της σπουδής στο Ίδρυμα διευρύνουν ο αμπελώνας, ο δενδρώνας, οι πολύτιμες συλλογές φυτικού υλικού, το μουσείο, οι πειραματικές εγκαταστάσεις φυτών, παραγωγικών ζώων και υδρόβιων οργανισμών, το πρότυπο γαλακτοκομείο και οινοποιείο, τα θερμοκήπια, τα γεωργικά μηχανήματα, μονάδα σηροτροφίας και μελισσοκομίας, η μονάδα κομποστοποίησης και η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης. Το εστιατόριο, το κυλικείο, οι αίθουσες άθλησης και οι χώροι αναψυχής δημιουργούν συνθήκες συνεύρεσης και δημιουργικής αλληλεπίδρασης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας μέσα στο χώρο του Πανεπιστημίου.

Το Δ.Π.Μ.Σ. διαθέτει αυτόνομες εγκαταστάσεις οι οποίες έχουν παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο αποκλειστικά στο Πρόγραμμα. Οι εγκαταστάσεις αυτές περιλαμβάνουν: (α) μία αίθουσα διδασκαλίας 30 ατόμων πλήρως εξοπλισμένη με οπτικοακουστικά μέσα (β) Χώρο γραμματείας και (γ) χώρο υποδοχής φοιτητών. Όταν δημιουργείται ανάγκη για επιπλέον χώρους διδασκαλίας αυτή καλύπτεται από ειδικά διαμορφωμένη και πλήρως εξοπλισμένη αίθουσα που προφέρει το Πανεπιστήμιο κυρίως τις βραδινές ώρες. Υπάρχει επίσης αίθουσα υπολογιστών με 25 θέσεις εργασίας, η οποία χρησιμοποιείται κυρίως από τους φοιτητές των δύο ΔΠΜΣ στα οποία συμμετέχει το Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης. Οι απαιτήσεις για ελάχιστα εργαστήρια που απαιτούνται για τα τεχνολογικά μαθήματα καλύπτονται από τα εργαστήρια του συνεργαζόμενου Τμήματος Επιστήμης των Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου.

Επιπλέον, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών διαθέτει τις εξής παροχές:

1. Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης
2. Γραφείο Διασύνδεσης
3. Γραφείο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
4. Ειδικές Υπηρεσίες προς ΑμεΑ και ΑμΕΕΑ
5. Συμβουλευτική Υποστήριξη
6. Διαδικτυακές Υπηρεσίες, Πληροφοριακά Συστήματα και Εφαρμογές
7. Συνήγορος του Φοιτητή
8. Γεωργικό Μουσείο
9. Γυμναστήριο
10. Εστιατόριο Φοιτητών
11. Κάρτα Σίτισης
12. Ακαδημαϊκή Ταυτότητα

Κανονισμός Διπλωματικής Εργασίας

Πέραν των διδασκομένων μαθημάτων, ο φοιτητής που παρακολουθεί το Δ.Π.Μ.Σ. υποχρεούται να εκπονήσει Διπλωματική Εργασία, το θέμα της οποίας, επιλέγεται σε συνεργασία με τον Επιβλέποντα Καθηγητή και εγκρίνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών. Ο επιβλέπων έχει την ευθύνη παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας της εργασίας, καθώς και εάν τηρούνται οι στόχοι και οι προδιαγραφές της έρευνας. Η παρακολούθηση και εξέταση της διπλωματικής εργασίας γίνεται από τριμελή εξεταστική επιτροπή μελών ΔΕΠ, στην οποία το ένα μέλος είναι ο Επιβλέπων Καθηγητής. Η επιλογή των μελών των Εξεταστικών Επιτροπών και του Επιβλέποντα Καθηγητή εγκρίνονται από την Ε.Π.Σ. με βασικό κριτήριο τη συγγένεια του γνωστικού τους αντικειμένου με το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας.

Αρχικά, μαζί με την πρόταση Διπλωματικής Εργασίας, ο επιβλέπων συνυπογράφει με τον υποψήφιο και μηνιαίο σχέδιο εκπόνησης και ολοκλήρωσης της εργασίας, ορίζοντας κομβικά σημεία για τον έλεγχο της προόδου. Τουλάχιστον μια φορά το δίμηνο, ο επιβλέπων και ο φοιτητής καταθέτουν στο Πρόγραμμα “Πίνακα προόδου διπλωματικής εργασίας”, όπου συγκρίνονται τα προγραμματισθέντα με τα πραγματοποιηθέντα, δικαιολογώντας τυχόν αποκλίσεις. Μέρος της Διπλωματικής Εργασίας μπορεί να εκπονηθεί σε εγκεκριμένα από την Ε.Π.Σ. ιδρύματα ή επιχειρήσεις.

Η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας ολοκληρώνεται δώδεκα (12) μήνες από την έναρξη των σπουδών για τους φοιτητές του Προγράμματος Πλήρους Φοίτησης και είκοσι τέσσερις (24) μήνες για τους φοιτητές του Προγράμματος Μερικής Φοίτησης. Σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η ολοκλήρωσή της εντός του προβλεπόμενου χρόνου, ο φοιτητής, με σύμφωνη γνώμη του Επιβλέποντος Καθηγητή, μπορεί να ζητήσει παράταση τριών μηνών (έως το τέλος του ίδιου ημερολογιακού έτους). Για την παράταση αυτή απαιτείται η έγκριση του αιτήματος παράτασης (που υποβάλλεται από φοιτητή και επιβλέποντα) από την Ε.Π.Σ. Αν μέσα σε αυτά τα χρονικά περιθώρια δεν έχει ολοκληρωθεί η Διπλωματική Εργασία, ο φοιτητής διαγράφεται από το πρόγραμμα.

Η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας γίνεται βάσει των οδηγιών και προδιαγραφών συγγραφής που περιγράφονται στον «Οδηγό Συγγραφής Διπλωματικών Εργασιών του Δ.Π.Μ.Σ.». και τις αντίστοιχες οδηγίες της Βιβλιοθήκης του ΓΠΑ.

Ο έλεγχος κειμενικής ομοιότητας των Διπλωματικών Εργασιών είναι υποχρεωτικός, γίνεται μέσω του Turnitin και προηγείται της παρουσίασης/βαθμολόγησης της κάθε εργασίας με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου του ΓΠΑ (Συνεδρία 55^η/07.12.2020). Η διαδικασία ξεκινά από τον επιβλέποντα καθηγητή, ώστε να συνδεθεί στη συνέχεια ο φοιτητής και να υποβάλλει ο ίδιος την εργασία στο σύστημα ελέγχου. Τα επιτρεπτά όρια κειμενικής ομοιότητας ορίζονται ως εξής:

-Όρια αρχικής αξιολόγησης ≤ 30 βελτίωση και ≥ 31 απόρριψη

-Όρια τελικής αξιολόγησης ≤ 25 έγκριση και ≥ 26 απόρριψη

Μετά τον έλεγχο, προτείνεται να κοινοποιείται από τον φοιτητή προς τα μέλη της Επιτροπής (screenshot ή εκτύπωση) η 1^η σελίδα με τα στοιχεία φοιτητή /εργασίας και η τελευταία σελίδα της

αναφοράς όπου φαίνεται ο δείκτης κειμενικής ομοιότητας (επισυνάπτεται παράδειγμα screenshot).

Η Διπλωματική Εργασία αναπτύσσεται και υποστηρίζεται από τον φοιτητή σε ανοικτό ακροατήριο. Η βαθμολόγησή της γίνεται με την κλίμακα 0-10. Επιτυχής θεωρείται η βαθμολόγηση με βαθμό ίσο ή μεγαλύτερο του 6,5. Η βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται με βάση το περιεχόμενο της εργασίας, τις γνώσεις του φοιτητή και τον τρόπο παρουσίασης του αντικειμένου.

Η κατάθεση όλων των διπλωματικών εργασιών σε ηλεκτρονική μορφή στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Γ.Π.Α. είναι υποχρεωτική. Το πλήρες κείμενο των εργασιών αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του ΓΠΑ και του Δ.Π.Μ.Σ., για εκπαιδευτική, ερευνητική και ιδιωτική χρήση και όχι για χρήση που αποσκοπεί σε εμπορική εκμετάλλευση. Σε περίπτωση που κάποιος/α φοιτητής/τρια δεν επιθυμεί τη διάθεση του πλήρους κειμένου της διατριβής στο Διαδίκτυο, υποβάλει σχετικό αίτημα στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Γ.Π.Α. εξηγώντας τους λόγους.

Σε περίπτωση αποτυχίας κατά την εξέταση της διπλωματικής εργασίας, ο φοιτητής δικαιούται να επανεξετασθεί για μια ακόμη φορά, έως και ένα μήνα μετά την ημερομηνία της πρώτης εξέτασης. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας, ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

Είναι δυνατόν ένας φοιτητής με αίτησή του προς την Ε.Π.Σ. να ζητήσει μία μόνο φορά αλλαγή θέματος ή/και Επιβλέποντα Καθηγητή, αφού εκθέσει γραπτώς και επαρκώς τους λόγους. Η Ε.Π.Σ. αποφασίζει επί του αιτήματος, λαμβάνοντας υπόψη την εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής και τις απόψεις του Επιβλέποντα Καθηγητή.

Παράρτημα Α: Οδηγίες & προδιαγραφές συγγραφής Διπλωματικών Εργασιών

1. ΔΟΜΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Οι Διπλωματικές εργασίες που εκπονούνται στο ΔΠΜΣ Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας-MBA Food & Agribusiness μπορούν να είναι εμπειρικές μελέτες και τεχνικό-οικονομικές μελέτες.

Οι εμπειρικές και τεχνικό-οικονομικές μελέτες πρέπει να περιλαμβάνουν μια ανασκόπηση της βιβλιογραφίας που ακολουθείται από ένα ερευνητικό μέρος (συλλογή τεχνικών και οικονομικών στοιχείων, συλλογή ερωτηματολογίων και ανάλυση πρωτογενών δεδομένων, ανάλυση δευτερογενών δεδομένων κλπ.). Στόχος των μελετών αυτών είναι να καλυφθούν ερευνητικά κενά (έλλειψη συγκεκριμένων δεδομένων). Σε αυτές τις περιπτώσεις, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη συμφωνία μεταξύ της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και του ερευνητικού μέρους, καθώς επίσης και στην εφαρμοζόμενη μεθοδολογία της έρευνας. Ο φοιτητής πρέπει να είναι σε θέση να αντιληφθεί το περιεχόμενο της έρευνας που εκπονεί, να επεξεργαστεί και να σχολιάσει κατάλληλα τα ερευνητικά του δεδομένα και να καταλήξει στα σωστά συμπεράσματα, σε σχέση με ευρήματα άλλων ερευνών.

Ανεξάρτητα από τη φύση της έρευνας που εκπονείται, το κείμενο της μελέτης καλό θα ήταν να περιλαμβάνει την παρακάτω δομή:

- Σελίδες τίτλου (εξώφυλλο-εσώφυλλο)
- Περίληψη (ελληνική και αγγλική)
- Λέξεις κλειδιά (ελληνικά και αγγλικά)
- Δήλωση έργου
- Ευχαριστίες (προαιρετικά)
- Αφιέρωση (προαιρετικά)
- Πίνακας περιεχομένων
- Κατάλογος πινάκων
- Κατάλογος διαγραμμάτων
- Κατάλογος εικόνων
- Κατάλογος παραρτημάτων (μόνο αν ≥ 2)
- Γλωσσάριο ορολογίας (προαιρετικά)
- Κυρίως κείμενο
- Βιβλιογραφία
- Παραρτήματα

ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΙΤΛΟΥ

Με απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης του ΓΠΑ, ορίστηκαν κανόνες σύνταξης που αφορούν μόνο στις πρώτες σελίδες της εργασίας. Σκοπός της απόφασης είναι η ομοιομορφία των διπλωματικών εργασιών στο διαδίκτυο και η διευκόλυνση της

αναζήτησης και ανάγνωσης των βασικών σημείων της εργασίας (ταυτότητα Ιδρύματος, τίτλος, συγγραφέας, επιβλέποντες καθηγητές κλπ) στο ηλεκτρονικό αρχείο, που υποβάλλεται από το/η φοιτητή /τρια στο αποθετήριο του Ιδρύματος. Για τη σύνταξη των σελίδων αυτών, πρέπει να ακολουθείται ο Οδηγός «Συντάσσω», διαθέσιμος στον αντίστοιχο σύνδεσμο της Βιβλιοθήκης ΓΠΑ <https://docs.aua.gr/sites/default/files/attachedposts/Syntasso%20Kalligeneia.pdf>.

Στις πρώτες σελίδες της διπλωματικής εργασίας (έως και την αγγλική περίληψη) το διάστιχο θα πρέπει να είναι μονό και η γραμματοσειρά ίδια με αυτή που χρησιμοποιείται στην υπόλοιπη εργασία.

Το **εξώφυλλο** της εργασίας θα πρέπει να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Ταυτότητα Πανεπιστημίου (ονομασία Πανεπιστημίου, ονομασία συνεργαζόμενων Τμημάτων και ΔΠΜΣ)
- Βιβλιογραφικά στοιχεία εργασίας (Διπλωματική Εργασία, τίτλος εργασίας, όπως εγκρίθηκε επίσημα από τη Συνέλευση της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής του ΔΠΜΣ, ονοματεπώνυμο φοιτητή/τριας, όπως καταγράφηκε επίσημα στο Πανεπιστήμιο)
- Επίβλεψη και στοιχεία έκδοσης (ονοματεπώνυμο επιβλέποντα/ουσας και βαθμίδα, τόπος και έτος έκδοσης)

Α. Στις σελίδες αυτές (μέχρι και την αγγλική περίληψη) το διάστιχο θα πρέπει να είναι μονό, και το διάστημα «πριν και μετά» 0, ώστε να υπολογίζονται ευκολότερα οι αποστάσεις μεταξύ των 3 σωμάτων, με το πλήκτρο enter.

Β. ΔΕΝ σημειώνονται ποτέ στο εξώφυλλο και εσώφυλλο, αριθμοί σελίδων και κυρίως τελεία στο τέλος του τίτλου (τελεία χρησιμοποιείται μόνο στο αρχικό του πατρωνύμου π.χ. Ιωάννα Κ. Ιωαννίδη)

Γ. ΔΕΝ σημειώνονται ποτέ στους τίτλους της εργασίας, άρθρα και αόριστα άρθρα (ένας, μία, ένα, the, an)

Δ. Δεν παρεμβάλλεται καμία άλλη σελίδα μεταξύ του εξώφυλλου, εσώφυλλου, περίληψης, abstract

Ε. Εάν η εργασία έχει συνταχθεί στην αγγλική γλώσσα, τότε η περιγραφή είναι αντίστροφη αυτής που ακολουθεί. Δηλαδή όλα τα στοιχεία είναι στα αγγλικά και ο 2^{ος} τίτλος και η 2^η περίληψη είναι στα ελληνικά.

Οι σελίδες τίτλου δεν πρέπει να είναι διακοσμημένες με οποιονδήποτε τρόπο (σχήματα, εικόνες κ.ά.).

Στο **εσώφυλλο** αναγράφονται τα ίδια στοιχεία με το εξώφυλλο εκτός από τον τόπο και έτος έκδοσης. Επιπρόσθετα στο τέλος της σελίδας του εσώφυλλου, αναγράφεται η σύνθεση της Εξεταστικής Επιτροπής (πλήρη ονοματεπώνυμο και βαθμίδα, με τον επιβλέποντα καθηγητή πρώτο).

Πρέπει να ακολουθούνται επακριβώς οι κατευθυντήριες γραμμές του Οδηγού «Συντάσσω» (διαθέσιμος στον αντίστοιχο σύνδεσμο της Βιβλιοθήκης ΓΠΑ). Ο επίσημος τίτλος της μελέτης πρέπει να επιβεβαιωθεί πριν από την υποβολή του τελικού εγγράφου.

Ο τίτλος της μελέτης θα πρέπει να αναφέρει το περιεχόμενο και το πεδίο εφαρμογής της μελέτης με όσο το δυνατόν λιγότερες λέξεις. Καλό είναι να αποφεύγονται οι πλεονασμοί.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αυτή η ενότητα περιέχει μια σύντομη περίληψη της μελέτης (500 λέξεις κατά μέγιστο) και πρέπει να περιλαμβάνει:

- Μια σύντομη εισαγωγή στη μελέτη (θεωρητικό υπόβαθρο)
- Τον καθορισμό του ερευνητικού προβλήματος
- Την εφαρμοζόμενη μεθοδολογία της έρευνας
- Μερικά από τα πιο σημαντικά ευρήματα και
- Τα κύρια συμπεράσματα

Η περίληψη πρέπει να δίδεται στα ελληνική και αγγλική γλώσσα.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Αναγράφονται 4-10 λέξεις κλειδιά στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Πρόκειται για επιστημονικούς όρους που έχουν μεγάλη συνάφεια με το αντικείμενο της μελέτης.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΡΓΟΥ

Η δήλωση αυτή πρέπει να εμφανίζεται μετά την περίληψη και πρέπει να χρονολογείται και να υπογράφεται (**πρωτότυπα σε όλα τα αντίτυπα**) από το συγγραφέα της μελέτης. Ο στόχος αυτής της δήλωσης είναι να επιβεβαιώσει ότι δεν πραγματοποιήθηκε λογοκλοπή κατά τη συγγραφή της μελέτης. Δείχνει επίσης, ότι όλες οι χρησιμοποιηθείσες βιβλιογραφικές πηγές έχουν αναφερθεί και περιληφθεί στην ενότητα της βιβλιογραφίας στο τέλος της μελέτης.

Η δήλωση πρέπει να περιλαμβάνει **αυτολεξεί** το ακόλουθο κείμενο:

Ο/Η κάτωθι υπογεγραμμένος/η φοιτητής/τρια, (**ΠΛΗΡΕΣ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ**), δηλώνω ρητά ότι η παρούσα Διπλωματική Εργασία με τίτλο «.....», καθώς και τα ηλεκτρονικά αρχεία και πηγαίοι κώδικες που αναπτύχθηκαν ή τροποποιήθηκαν στα πλαίσια αυτής της εργασίας και αναφέρονται ρητώς μέσα στο κείμενο που συνοδεύουν, και η οποία έχει εκπονηθεί στο ΔΠΜΣ Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας-MBA Food & Agribusiness του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, υπό την επίβλεψη του/ης κ./κα. (**ΠΛΗΡΕΣ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ**), αποτελεί αποκλειστικά δικό μου, μη υποβοηθούμενο πόνημα, δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής. Τα σημεία όπου έχουν χρησιμοποιηθεί ιδέες, κείμενο, αρχεία ή / και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Η διπλωματική εργασία αυτή υποβάλλεται σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην «Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας» του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Δεν έχει υποβληθεί ποτέ πριν για οιοδήποτε λόγο ή για εξέταση σε οποιοδήποτε άλλο πανεπιστήμιο ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας ή του εξωτερικού. Η εργασία αποτελεί προϊόν συνεργασίας

του/της φοιτητή/τριας και του επιβλέποντος/ουσας της εκπόνησής της. Τα φυσικά αυτά πρόσωπα έχουν και τα πνευματικά δικαιώματα στη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της εργασίας σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια. Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Με την άδειά μου, η παρούσα εργασία ελέγχθηκε από την Εξεταστική Επιτροπή μέσα από λογισμικό ανίχνευσης λογοκλοπής που διαθέτει το ΓΠΑ και διασταυρώθηκε η εγκυρότητα και η πρωτοτυπία της.

(ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ)

(ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ)

(Ημέρα, μήνας, έτος)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στην ενότητα αυτή ο φοιτητής δύναται να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του προς τα άτομα που συνέβαλαν στην ολοκλήρωση της μελέτης. Οι ευχαριστίες πρέπει να είναι σύντομες και όσο πιο συγκεκριμένες γίνεται.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ο πίνακας περιεχομένων περιλαμβάνει όλες τις επικεφαλίδες (με την αντίστοιχη αρίθμηση τους) όπως ακριβώς εμφανίζονται στο κείμενο, καθώς και τον αντίστοιχο αριθμό σελίδας. Τα επίπεδα επικεφαλίδων τουλάχιστον μέχρι το τρίτο επίπεδο πρέπει να εμφανίζονται στον πίνακα περιεχομένων. Οι σελίδες του πίνακα περιεχομένων αριθμούνται στο κάτω μέρος με λατινικούς αριθμούς, δηλαδή (i), (ii) κ.λπ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Μετά τον πίνακα περιεχομένων ακολουθεί ο κατάλογος πινάκων (αν και εφόσον περιέχονται στη μελέτη). Ο κατάλογος αυτός πρέπει να περιλαμβάνει τους πλήρεις αριθμούς και τίτλους των πινάκων, καθώς και τους αντίστοιχους αριθμούς σελίδων. Οι σελίδες του καταλόγου των πινάκων είναι αριθμημένες στο κάτω μέρος με λατινικούς αριθμούς, διαδοχικά μετά την αρίθμηση του Πίνακα Περιεχομένων, δηλαδή (iii), (iv) κ.λπ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Μετά τον κατάλογο των πινάκων ακολουθεί ο κατάλογος διαγραμμάτων (αν και εφόσον περιέχονται στη μελέτη). Ο κατάλογος αυτός πρέπει να περιλαμβάνει τους πλήρεις αριθμούς και τίτλους των διαγραμμάτων, καθώς και τους αντίστοιχους αριθμούς σελίδων. Οι σελίδες του καταλόγου των διαγραμμάτων είναι αριθμημένες στο κάτω μέρος με λατινικούς αριθμούς, διαδοχικά μετά την αρίθμηση του καταλόγου των πινάκων, δηλαδή (v), (vi) κ.λπ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Μετά τον κατάλογο των διαγραμμάτων ακολουθεί ο κατάλογος εικόνων (αν και εφόσον περιέχονται στη μελέτη). Ο κατάλογος αυτός πρέπει να περιλαμβάνει τους πλήρεις αριθμούς και τίτλους των εικόνων, καθώς και τους αντίστοιχους αριθμούς σελίδων. Οι σελίδες του καταλόγου των εικόνων είναι αριθμημένες στο κάτω μέρος με λατινικούς αριθμούς, διαδοχικά μετά την αρίθμηση του καταλόγου των διαγραμμάτων, δηλαδή (vii), (viii) κλπ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

Μετά τον κατάλογο των εικόνων ακολουθεί ο κατάλογος παραρτημάτων (αν και εφόσον περιέχονται στη μελέτη). Ο κατάλογος αυτός πρέπει να περιλαμβάνει τους πλήρεις τίτλους των παραρτημάτων, καθώς και τους αντίστοιχους αριθμούς σελίδων. Οι σελίδες του καταλόγου των παραρτημάτων είναι αριθμημένες στο κάτω μέρος με λατινικούς αριθμούς, διαδοχικά μετά την αρίθμηση του καταλόγου των εικόνων, δηλαδή (ix), (x) κλπ.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Αποτελεί ένα μικρό ερμηνευτικό λεξικό για ειδικούς όρους που χρησιμοποιούνται στην επιστήμη της οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων και επιστήμης τροφίμων. Η σειρά των λέξεων που εμφανίζονται στο γλωσσάριο πρέπει να είναι λεξικογραφική.

ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΙΜΕΝΟ

Το κυρίως κείμενο είναι το βασικότερο τμήμα της μελέτης. Περιλαμβάνει το εισαγωγικό κεφάλαιο, το κεφάλαιο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, καθώς και τα κεφάλαια που αφορούν στη μεθοδολογία της έρευνας, το σχολιασμό των ευρημάτων και τα συμπεράσματα της μελέτης. Το Κεφάλαιο 1 ξεκινά στη σελίδα 1. Κάθε κεφάλαιο ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα, δηλαδή μια περίληψη που περιέχει τα κύρια σημεία που καλύπτονται από το κεφάλαιο, εξαιρουμένου του κεφαλαίου με τη μεθοδολογία της έρευνας, καθώς και του τελευταίου κεφαλαίου με τα συμπεράσματα.

Το κείμενο τυπικά μπορεί να περιλαμβάνει τα παρακάτω κεφάλαια, ενώ σε περιπτώσεις που κρίνεται δόκιμο, είναι δυνατή η τροποποίηση ή/και προσθήκη κεφαλαίων, κατόπιν υπόδειξης ή έγκρισης του επιβλέποντα Καθηγητή.

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

- Υπόβαθρο της μελέτης (βιβλιογραφικά δεδομένα που οδήγησαν στην εκπόνηση της μελέτης)
- Καθορισμός του ερευνητικού προβλήματος (ποιο είναι το ερευνητικό κενό που θα καλυφθεί)
- Σκοπός και στόχοι της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα που θα απαντηθούν και σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας με την οποία θα αναζητηθούν οι απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα. Αυτά υποδεικνύουν τη λογική που υπάρχει πίσω από την εκπόνηση της μελέτης
- Περίγραμμα του υπολοίπου της μελέτης

Κεφάλαιο 2: Ανασκόπηση βιβλιογραφίας

- Εισαγωγή
- Ανασκόπηση των θεματικών περιοχών που σχετίζονται άμεσα (θεωρητικά και εμπειρικά) με τη μελέτη
- Ταυτοχρόνως, κριτική παρουσίαση των πιθανών αντιφατικών προτάσεων στη θεωρία και των ενδεχόμενων αστοχιών στη μεθοδολογική προσέγγιση
- Σύνοψη των υποθέσεων/προτάσεων/ερευνητικών ερωτημάτων που προκύπτουν από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και του σχετικού πλαισίου που προκύπτει από την ανασκόπηση
- Συμπέρασμα

Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία της μελέτης

- Εισαγωγή
- Ερευνητική προσέγγιση και μεθοδολογία
- Δείγμα
 - Η μεθοδολογία δειγματοληψίας
 - Το μέγεθος του δείγματος
- Ερευνητικά εργαλεία
- Συλλογή δεδομένων (περιγραφή των πηγών πληροφοριών και των μεθόδων δειγματοληψίας, καθώς και τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες των μεθόδων αυτών)
- Ανάλυση Δεδομένων (περιγραφή του τρόπου οργάνωσης και ανάλυσης, στατιστικής ή άλλης, των δεδομένων/πληροφοριών που συλλέχθηκαν)
- Εγκυρότητα και αξιοπιστία των δεδομένων
- Περιορισμοί της μελέτης (περιορισμοί στο συνολικό σχεδιασμό της έρευνας και πώς τι προσπάθεια έγινε για να ξεπεραστεί)

Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα

- Εισαγωγή
- Απλή παρουσίαση/περιγραφή των ευρημάτων (σε μορφή παραγράφων, μαζί με πίνακες, διαγράμματα κλπ.)
- Συμπέρασμα

Κεφάλαιο 5: Σχολιασμός των αποτελεσμάτων

- Εισαγωγή
- Τα κύρια σημεία, τα οποία εντοπίστηκαν (διασταύρωση αποτελεσμάτων και βιβλιογραφίας)
- Ερμηνεία των αποτελεσμάτων βάσει της βιβλιογραφία που αναφέρεται στην βιβλιογραφική ανασκόπηση
- Συμπέρασμα

Κεφάλαιο 6 : Συμπεράσματα και συστάσεις

- Σύντομη περίληψη του αντικειμενικού σκοπού της έρευνας και των πιο σημαντικών ευρημάτων της μελέτης
- Δημιουργία λογικών συμπερασμάτων από την ερμηνεία των ερευνητικών δεδομένων

- Συστάσεις, όπου απαιτούνται (θα πρέπει να είναι ρεαλιστικές και επιτεύξιμες)
- Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα, όπου κρίνεται σκόπιμο
- Τελικό συμπέρασμα (στο οποίο συνοψίζεται η όλη μελέτη και περιγράφεται αν τελικά απαντήθηκαν τα ερευνητικά ερωτήματα)

Η ως άνω δομή μπορεί κατ' ανάγκη να τροποποιηθεί, κατόπιν έγκρισης του επιβλέποντα Καθηγητή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Όλες οι βιβλιογραφικές πηγές που ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της μελέτης θα πρέπει να αναφέρονται ρητά στη βιβλιογραφία. Οι πηγές αυτές πρέπει να τακτοποιηθούν αλφαβητικά και να παρουσιάζονται με βάση το Σύστημα Χάρβαρντ (Harvard System of Referencing).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Ένα παράρτημα αποτελείται συνήθως από περιεχόμενο ή αποτελέσματα που θα διακόψουν τη ροή και την αναγνωσιμότητα του κυρίως κειμένου, αν συμπεριληφθούν σε αυτό. Τα παραρτήματα πρέπει να αριθμηθούν με κεφαλαίους ελληνικούς χαρακτήρες εντός του κειμένου (π.χ. Παράρτημα Α, Παράρτημα Β, ...Παράρτημα ΙΑ κ.ο.κ.). Τα παραρτήματα μπορεί να περιλαμβάνουν π.χ. αντίγραφο του ερωτηματολογίου, μακροσκελείς πίνακες, κ.ά. Τα παραρτήματα πρέπει να αναφέρονται στη ροή του κειμένου και κάθε παράρτημα που αναφέρεται στο κείμενο πρέπει να συμπεριληφθεί στο τέλος της μελέτης.

2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δεν υπάρχουν περιορισμοί στην ελάχιστη έκταση του γραπτού κειμένου. Παρόλα αυτά, η ποιότητα μια μελέτης δεν μετριέται με τον αριθμό των σελίδων και περισσότερες σελίδες δεν σημαίνει απαραίτητα καλύτερη μελέτη.

Πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθες ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές:

Μέγεθος σελίδας: A4

Διάταξη και περιθώρια σελίδας:

Κατακόρυφη διάταξη. Επιτρέπεται η οριζόντια διάταξη μόνο στην περίπτωση πινάκων, διαγραμμάτων ή εικόνων μεγάλου πλάτους για το οποίο η κατακόρυφη διάταξη δεν επαρκεί.

Αριστερό περιθώριο: 3 εκ.

Δεξί περιθώριο: 2 εκ.

Επάνω περιθώριο: 2 εκ.

Κάτω περιθώριο: 2 εκ.

Διάστιχο: 1,5 διάστημα, εκτός της βιβλιογραφίας όπου απαιτείται μονό διάστημα.

Γραμματοσειρά: Arial ή Times New Roman.

Μέγεθος γραμματοσειράς: Απαιτείται γραμματοσειρά μεγέθους 11 (Arial) ή 12 (Times New Roman, Calibri).

Απόστασή παραγράφων: 6 pt πριν και μετά.

Τίτλοι και υπότιτλοι κεφαλαίων: Απαιτείται γραμματοσειρά μεγέθους 16 για το επίπεδο 1 και αναλογικά μικρότερη γραμματοσειρά για τα υπόλοιπα επίπεδα.

Εσοχές: Δεν επιτρέπονται εσοχές στις παραγράφους, εκτός εάν χρησιμοποιούνται κουκίδες (bullet points) σε μια ενότητα.

Επεξεργασία ηλεκτρονικού εγγράφου: Για την ηλεκτρονική επεξεργασία του κειμένου σε A4 σελίδα πρέπει να χρησιμοποιηθεί επεξεργαστής κειμένου (Word, Writer ή άλλος παρόμοιος) και η τελική εκτύπωση πρέπει να γίνει σε εκτυπωτή υψηλής ποιότητας (κατά προτίμηση σε εκτυπωτή laser).

Ο επιβλέπων ενδέχεται να απαιτήσει πρόσθετες τεχνικές προδιαγραφές. Πρέπει να τηρηθούν και αυτές.

ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

Οι ενότητες πρέπει να είναι αριθμημένες με αραβικούς αριθμούς. Για παράδειγμα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(το κείμενο αρχίζει εδώ)

2.2 ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

(το κείμενο αρχίζει εδώ)

2.2.1 Κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες

(το κείμενο αρχίζει εδώ)

2.2.2 Ψυχολογικοί παράγοντες

(το κείμενο αρχίζει εδώ)

2.2.3 Συμπέρασμα και κριτική της βιβλιογραφίας

(το κείμενο αρχίζει εδώ)

Παρατηρείστε ότι στους τίτλους των δύο πρώτων επιπέδων των ενότητων (2, 2.1, 2.2 κ.ο.κ), χρησιμοποιούνται ΚΕΦΑΛΑΙΑ γράμματα, ενώ στα υπόλοιπα επίπεδα (2.2.1, 2.2.2, 2.2.3 κ.ο.κ) πεζά. Η παραπάνω μορφή αρίθμησης χρησιμοποιείται για μέχρι τέσσερα επίπεδα ενότητων, π.χ. 2.2.2.2. Πέραν των 4 επιπέδων πρέπει να χρησιμοποιείται αρίθμηση με λατινικά γράμματα, π.χ. I, II, III κ.ο.κ. Όλες οι επικεφαλίδες των ενότητων γράφονται με **έντονα (bold)** κανονικά (όχι *italics*) γράμματα και δεν πρέπει να υπογραμμίζονται.

Όταν παρουσιάζονται λίστες, χαρακτηριστικά, υποδείξεις κ.ο.κ., μπορούν να υποδεικνύονται με κουκίδες. Πρέπει να χρησιμοποιείται ο ίδιος τύπος κουκίδων για όλες τις κουκίδες της μελέτης (κατά προτίμηση να χρησιμοποιείται η σφαίρα [●] ως το κύριο στυλ).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Όλες οι βιβλιογραφικές πηγές κατά τη διάρκεια της έρευνας θα πρέπει να αναγράφονται με αλφαβητική σειρά στο τέλος της μελέτης. Οι πηγές πρέπει να είναι πλήρεις και να αναγράφονται ορθά (συγγραφείς, έτος δημοσίευσης, περιοδικό, τόμος, σελίδες). Ο στόχος των παραπομπών είναι να αποδίδονται τα του συγγραφέα και να επιτρέπεται σε άλλους αναγνώστες η πρόσβαση στο υλικό χωρίς κωλύματα.

Τα βιβλία, τα περιοδικά, οι εφημερίδες, τα πρακτικά συνεδρίων, οι διαδικτυακές πηγές ηλεκτρονικής πληροφόρησης κ.ο.κ. μνημονεύονται με διαφορετικούς τρόπους. Σε περίπτωση πηγών των οποίων το προϊόν δεν είναι ασφαλές, θα πρέπει να αναζητηθούν συμβουλές από τον επιβλέποντα Καθηγητή. Όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τις βιβλιογραφικές αναφορές δίνονται στην ενότητα 3 του παρόντος εγχειριδίου.

ΥΦΟΣ ΓΡΑΦΗΣ

Ο φοιτητής πρέπει να υιοθετήσει ένα επιστημονικό ύφος γραφής στη μελέτη. Αυτό το ύφος χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα, συντομία και συστηματική παρουσίαση. Δεν θα πρέπει να υιοθετείται συναισθηματικό λεξιλόγιο λογοτεχνικής περιγραφής και το ύφος θα πρέπει να

απομακρύνεται από τον καθημερινό λόγο. Το ύφος δεν πρέπει επίσης να είναι δημοσιογραφικό, δηλαδή απλό και άμεσο, καθώς το κείμενο της μελέτης απευθύνεται σε ειδικούς επιστήμονες και όχι σε μη ειδικούς.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ

Όταν ο φοιτητής συγγράφει τη μελέτη του πρέπει να παραμένει αντικειμενικός. Τα περιεχόμενα του κειμένου δεν πρέπει να περιέχουν αντιφάσεις ή ανακριβείς δηλώσεις ή ισχυρισμούς. Για παράδειγμα:

«Είναι κοινή γνώση ότι ...» ή

«Σίγουρα οφείλεται σε...»

ή άλλου τέτοιου είδους βαρύγδουπες δηλώσεις ή γενικεύσεις, δεν είναι αποδεκτές.

Η μελέτη δεν πρέπει επίσης να περιέχει δηλώσεις και δεδομένα, των οποίων οι πηγές είναι επισφαλείς ή άγνωστες. Για το λόγο αυτό, άρθρα που ανακτώνται από το διαδίκτυο μέσω μηχανών αναζήτησης, εξαιρουμένων των ακαδημαϊκών (π.χ. Scopus, PubMed, Sciencedirect, Web of Science κ.ά.) είναι συνήθως αμφίβολες πηγές πληροφόρησης και πρέπει να αποφεύγονται. Η χρήση ως πηγών άρθρων δημοσιογραφικών ή εγκυκλοπαιδικού χαρακτήρα (π.χ. Wikipedia) πρέπει επίσης να αποφεύγεται.

ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Τα περιεχόμενα της μελέτης πρέπει να παρουσιάζονται με άμεσο, ουσιαστικό και περιεκτικό τρόπο. Κάθε επιχείρημα, πρόταση, λέξη κλπ. πρέπει να αξιολογείται προσεκτικά για να προσδιοριστεί η αναγκαιότητά του και το αν δηλώνει με ακρίβεια το ζητούμενο. Αυτό είναι κάτι που απαιτεί καλή προετοιμασία και κατανόηση του θέματος που πραγματεύεται ο φοιτητής.

Δεδομένα τα οποία δεν έχουν επεξεργαστεί επαρκώς, δε θα πρέπει να συμπεριληφθούν στη μελέτη. Τα δεδομένα πρέπει να παρουσιάζονται όσο πιο απλά και άμεσα γίνεται. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται πάρα πολλά επίθετα στην περιγραφή.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Οι πληροφορίες πρέπει να παρουσιάζονται σε μια λογική αλληλουχία. Οι ενότητες, υποενότητες και οι παράγραφοι πρέπει να έχουν μια λογική ροή. Μια ιδέα ή συμπέρασμα θα πρέπει να απορρέει φυσικά από αυτό που προηγείται, ενώ επιπλέον, οι μεταβάσεις μεταξύ των εννοιών είναι πολύ κρίσιμες, ειδικά για τον αναγνώστη. Αυτό αποτελεί τη χρυσή τομή της επεξήγησης και είναι επιτακτική ανάγκη για την εξασφάλιση της ομαλής ροής των πληροφοριών σε μία μελέτη.

Αυτή η χρυσή τομή μπορεί να επιτευχθεί με πολύ απλό τρόπο: εξασφαλίζοντας ότι η τελευταία πρόταση της προηγούμενης ενότητας ή παραγράφου κάνει μία εισαγωγή ή σχετίζεται με την επόμενη ενότητα ή παράγραφο. Με αυτόν τον τρόπο ο φοιτητής μπορεί να εξασφαλίσει ότι όλες οι συσχετιζόμενες πληροφορίες παρουσιάζονται μαζί με μία λογική ροή.

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΓΡΑΦΗΣ

Οι ακόλουθες γενικές κατευθυντήριες γραμμές θα βοηθήσουν τους φοιτητές να διασφαλίσουν την καλή δομή και το ύφος της μελέτης τους:

- Το κείμενο πρέπει να είναι γραμμένο με το σαφέστερο και απλούστερο (αλλά όχι απλοϊκό) δυνατό τρόπο.
- Η διατύπωση και το ύφος πρέπει να είναι κατάλληλα για τους αναγνώστες του κειμένου (άλλου ερευνητές). Οι φοιτητές μπορούν πάρουν αρκετά παραδείγματα από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας κατά τη μελέτη τους, έτσι ώστε ο τρόπος γραφής που θα ακολουθήσουν να οδηγήσει τελικά στην παραγωγή ενός κειμένου, που θα είναι κατάλληλο για το ακαδημαϊκό ακροατήριο.
- Οι προτάσεις στο κείμενο πρέπει να είναι σύντομες (20 λέξεις κατά ανώτατο όριο). Ένας καλός κανόνας είναι η συχνή εναλλαγή σύντομων
- Για κάθε νέα ιδέα Έναρξη νέας παραγράφου.

ΓΛΩΣΣΑ ΓΡΑΦΗΣ

Η ποιότητα της γλώσσας γραφής καθορίζει την αναγνωσιμότητα της μελέτης το αν γίνεται εύκολα κατανοητή στον αναγνώστη. Οι ακόλουθες συμβουλές μπορούν να συμβάλλουν σε αυτό το θέμα:

- Το ύφος, η ορθογραφία και η φρασεολογία πρέπει να είναι αποδεκτή. Θα πρέπει να χρησιμοποιείται η απλή ακαδημαϊκή και όχι η καθομιλουμένη ή άλλου είδους γλώσσα
- Θα πρέπει να διεξάγεται ορθογραφικός έλεγχος στα ελληνικά (είναι ενσωματωμένος σε όλους τους επεξεργαστές κειμένου).
- Χρησιμοποιείται πάντα το **τρίτο πρόσωπο** και ο **αόριστος χρόνος** στην περιγραφή των αποτελεσμάτων της μελέτης ή άλλων ερευνών. Αν γίνεται αναφορά στο συγγραφέα της μελέτης, θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιείται το τρίτο πρόσωπο. **Για παράδειγμα:** «Ο ερευνητής/συγγραφέας διαπίστωσε κατά τη διάρκεια της μελέτης ότι...» ή «Διαπιστώθηκε κατά τη διάρκεια της μελέτης ότι...» και **όχι** «(εγώ) Διαπίστωσα κατά τη διάρκεια της μελέτης ότι...». Το πρώτο πρόσωπο δεν πρέπει ποτέ να χρησιμοποιείται σε μία μελέτη. Αυτό ισχύει τόσο για τον ενικό («**εγώ**»), όσο και τον πληθυντικό («**εμείς**») αριθμό.
- Η αποτύπωση των σκέψεων του συγγραφέα πρέπει να είναι σαφής, ξεκάθαρη και όχι περίπλοκη. Ο αναγνώστης πρέπει να βοηθηθεί να κατανοήσει το περιεχόμενο και το πλαίσιο της έρευνας που διεξάγεται.
- Η πομπώδης χρήση της ελληνικής γλώσσας και οποιαδήποτε άλλη γλωσσική διατύπωση που δεν βοηθάει στη μετάδοση της επιστημονικής σκέψης, λόγω της καθομιλουμένης ή άλλης φύσης της θα πρέπει να αποφεύγεται (**Προσοχή:** δεν συντάσσεται λογοτέχνημα, αλλά ένα επιστημονικό κείμενο).
- Ο φοιτητής πρέπει να εκφράζει τον εαυτό του συνοπτικά και περιεκτικά.
- Θα πρέπει να αποφεύγονται οι απευθείας μεταφράσεις των ξενόγλωσσων κειμένων, διότι στις περισσότερες περιπτώσεις προκαλούν σύγχυση. Να αποφεύγεται η χρήση μηχανών μετάφρασης σε ολόκληρα ξενόγλωσσα κείμενα (π.χ. Google translate κ.ά.), διότι **δεν αποδίδουν σωστά** τις μεταφράσεις. Καλύτερα να ζητηθεί η συνδρομή του επιβλέποντα Καθηγητή. Η χρήση μηχανών μετάφρασης αποδίδει (και όχι πάντα καλά) μόνο σε μεμονωμένες λέξεις ή μικρές προτάσεις.

- Σε κανένα στάδιο της μελέτης δεν επιτρέπεται η απευθείας αντιγραφή από οποιαδήποτε πηγή χωρίς αυτή να αναφέρεται (**λογοκλοπή!**).
- Πρέπει να αποφεύγετε η εκτεταμένη χρήση ξενόγλωσσων όρων στο κείμενο. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, λόγω της φύσης της εργασίας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν συντμήσεις ξενόγλωσσων όρων, οι οποίοι υποχρεωτικά θα μνημονεύονται στο γλωσσάριο ορολογίας. Επιτρέπεται η χρήση λατινικής ορολογίας, αν και εφόσον δεν μπορεί να αποδοθεί περιεκτικά στην ελληνική γλώσσα, π.χ. *in vivo*, *in vitro*, *ad hoc* κλπ, και η οποία γράφεται πάντα με πλαγιαστά γράμματα. Είναι καλό ο ξενόγλωσσος όρος να υπάρχει πάντα σε παρένθεση δίπλα από τον ελληνικό μεταφρασμένο όρο ώστε να μην δημιουργείται παρανόηση ή σύγχυση.
- Η μελέτη πρέπει να διαβάζεται με ευχέρεια και ευκολία. Πρέπει να υπάρχει μια «χρυσή τομή» σε όλη τη διατριβή, που πρέπει να γίνεται εμφανής στον τίτλο, τους στόχους, τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, τα συμπεράσματα της έρευνας, ακόμα και στις συστάσεις και τις μελλοντικές προτάσεις για έρευνα.

Πρέπει να χρησιμοποιούνται οι κατάλληλοι τίτλοι και σύστημα αρίθμησης για κάθε ενότητα. Οι ενότητες θα πρέπει να χωρίζονται σε ουσιαστικές παραγράφους. Κανονικά μια σελίδα δεν πρέπει να περιέχει περισσότερες από 5-6 διαφορετικές παραγράφους (αν πρόκειται για την ίδια ενότητα).

Ένας πολύ χρήσιμος κανόνας που πρέπει να υιοθετηθεί από το συγγραφέα της μελέτης σε κάθε μία ενότητα, είναι να περιγράφει τι θέλει να πει, στη συνέχεια να το δηλώνει και τέλος να ολοκληρώσει συνοψίζοντας αυτά που έχει δηλώσει.

ΧΡΗΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ, ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ

Οι πίνακες, τα διαγράμματα και οι εικόνες πρέπει να είναι αριθμημένα ξεχωριστά και να ακολουθούν τον αριθμό κεφαλαίου. Π.χ. ο πρώτος πίνακας στο κεφάλαιο 2 με τον τρόπο αυτό θα αριθμείται ως Πίνακας 2.1, το πρώτο διάγραμμα ως Διάγραμμα 2.1., η πρώτη εικόνα ως Εικόνα 2.1 κ.ο.κ. Δεν πρέπει αν ακολουθείται ο αριθμός της ενότητας στην αρίθμηση των παραπάνω στοιχείων, διότι στα κατώτερα επίπεδα ενοτήτων (π.χ. 2.1.2.3) θα δημιουργείται σύγχυση.

Κάθε πίνακας, διάγραμμα και εικόνα πρέπει να παρουσιάζεται με ένα σύντομο περιγραφικό τίτλο και την πλήρη βιβλιογραφική πηγή (με αριθμό σελίδας), αν προέρχονται από άλλες μελέτες είτε αυτούσια είτε τροποποιημένα. Αν έχουν τροποποιηθεί, θα πρέπει να δηλώνεται στην υποσημείωση. Αν τα στοιχεία αυτά έχουν φτιαχτεί εξ ολοκλήρου από το συγγραφέα ή περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα της μελέτης του, δεν απαιτείται αναφορά πηγής.

Παραδείγματα χρήσης πινάκων, διαγραμμάτων, εικόνων:

Για τους πίνακες:

Πίνακας 2.1: Περιγραφή μεταβλητών και μονάδες μέτρησης

(ο πίνακας τοποθετείται εδώ, μετά τον τίτλο)

Πηγή: πλήρης βιβλιογραφική αναφορά και αριθμός σελίδας. Αν έχει γίνει τροποποίηση του πρωτότυπου πίνακα, τότε στην πηγή αναγράφεται: Προσαρμογή από... (πλήρης βιβλιογραφική αναφορά και αριθμός σελίδας).

Για τα διαγράμματα:

(το διάγραμμα τοποθετείται εδώ, πριν τον τίτλο)

Διάγραμμα 2.1: Θηκόγραμμα συνολικής παραγωγικότητας αγροτικών εκμεταλλεύσεων για την περίοδο πριν την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ (2005-14) και για την περίοδο μετά την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ (2015-19).

Πηγή: πλήρης βιβλιογραφική αναφορά και αριθμός σελίδας. Αν έχει γίνει τροποποίηση του πρωτότυπου διαγράμματος, τότε στην πηγή αναγράφεται: Προσαρμογή από... (πλήρης βιβλιογραφική αναφορά και αριθμός σελίδας).

Κάθε πίνακας ή διάγραμμα αναφέρεται στο κείμενο πριν να εισαχθεί στο σώμα του κειμένου. Ο πίνακας, το διάγραμμα ή η εικόνα εμφανίζεται αμέσως μετά ή όσο το δυνατόν πλησιέστερα μετά την αναφορά τους στο κείμενο.

Κάθε πίνακας ή διάγραμμα πρέπει πάντα να σχολιαστεί στο σώμα του κειμένου (σύντομα ή αναλυτικά, ανάλογα με τη βαρύτητά τους), ώστε να διευκρινιστεί το περιεχόμενό τους ή να επεξηγηθεί η σημασία τους. Στην περίπτωση πολύπλοκων διαγραμμάτων απαιτείται και ένας σύντομος σχολιασμός στον τίτλο τους. Οι πίνακες και τα διαγράμματα δεν πρέπει να είναι αυτόνομα χωρίς σύνδεση με το κείμενο.

Η αποδεκτή μορφοποίηση πινάκων και διαγραμμάτων δίνεται με λεπτομέρειες στο παράρτημα Β.

3. ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Είναι σημαντικό κατά την υποβολή γραπτών εργασιών, να μνημονεύονται (αναφέρονται) με ακρίβεια όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για να συντεθεί το ερευνητικό έργο ή η μελέτη. Ο κύριος λόγος για αυτή την αναφορά είναι να αποφευχθεί η **λογοκλοπή**. Το Victoria University of Wellington (2007) ορίζει την έννοια της λογοκλοπής ως:

«Παρουσίαση του έργου κάποιου άλλου σαν να ήταν δικό σας είτε ακούσια είτε εκούσια. Το έργο κάποιου άλλου σημαίνει κάτι που δεν ήταν δική σας ιδέα, ακόμη και αν παρουσιάζεται στο δικό σας ύφος γραφής. Αυτό περιλαμβάνει υλικό από βιβλία, περιοδικά ή άλλες έντυπες πηγές, έργο άλλων φοιτητών ή προσωπικού του ακαδημαϊκού χώρου, πληροφορίες από το διαδίκτυο, προγράμματα λογισμικού και άλλα ηλεκτρονικά υλικά, σχέδια και ιδέες. Περιλαμβάνει επίσης, την αντιγραφή του τρόπου οργάνωσης ή διάρθρωσης οποιασδήποτε εργασίας»

Όλες οι ακαδημαϊκές εργασίες, γραπτές ή όχι, που υποβάλλονται από έναν φοιτητή αναμένεται να είναι το αποτέλεσμα των δικών του δεξιοτήτων και της δικής του εργασίας. Για να αποτραπεί η πράξη της λογοκλοπής, όλες οι χρησιμοποιούμενες πηγές θα πρέπει να αναφέρονται στο κείμενο και θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε έναν κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών ή βιβλιογραφία στο τέλος της μελέτης.

Ένα σταθερό σύστημα βιβλιογραφικής αναφοράς είναι σημαντικό στο να εξασφαλιστεί ότι οι πηγές μνημονεύονται ορθά. Αυτός ο οδηγός δίνει λεπτομέρειες του συστήματος Harvard για την αναφορά των βιβλιογραφικών πηγών.

ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Κατά τη διάρκεια της συγγραφής μίας μελέτης, είναι σύνηθες να υποστηρίζονται τα επιχειρήματα του συγγραφέα με αναφορά σε άλλες δημοσιευμένες εργασίες. Αυτές οι αναφορές μπορούν να ανακτηθούν από πληροφορίες σε επιστημονικά περιοδικά ή άρθρα, διάφορες εκθέσεις, βιβλία ή ειδικά κεφάλαια από βιβλία, ερευνητικές διατριβές, πληροφορίες από το Διαδίκτυο κλπ.

Η **παραπομπή** είναι η πρακτική της αναδρομής στο έργο ή μέρους του έργου άλλων συγγραφέων και της αναφοράς του στο κείμενο μίας μελέτης. Τέτοια έργα αναφέρονται για να αναδεικνύουν το θεωρητικό υπόβαθρο, καθώς και να υποστηρίζουν το περιεχόμενο και τα συμπεράσματα που παρουσιάζονται σε μία μελέτη.

Κάθε παραπομπή απαιτεί μια **αναφορά** στο τέλος της μελέτης, η οποία δίνει τα πλήρη βιβλιογραφικά στοιχεία του έργου των άλλων ερευνητών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται και να διευκολύνεται η ανάκτησή τους από τον αναγνώστη. Το να επιτευχθεί με ακρίβεια αυτό, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ορθής ακαδημαϊκής πρακτικής και είναι προσόν που πρέπει να κατακτηθεί. Άλλοι σημαντικοί λόγοι για την ακριβή αναφορά και παραπομπή είναι:

- Να τιμάει δεοντολογικά τις ιδέες των άλλων ερευνητών.
- Να παρέχει στον αναγνώστη (που συχνά είναι και ο εξεταστής) αποδείξεις της ενδελεχούς και εις βάθος μελέτης που διεξήχθη από το φοιτητή.

- Να επιτρέπει σε όσους διαβάζουν τη μελέτη να εντοπίσουν τις αναφερόμενες παραπομπές εύκολα.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο όρος λογοκλοπή (*plagiarism*) αναφέρεται στην παρουσίαση της εργασίας άλλων, σαν να ήταν ίδιον έργο. Αυτό συνιστά κλοπή και αποτελεί ένα σοβαρό ακαδημαϊκό αδίκημα, το οποίο τιμωρείται βαθμολογικά κατά την αξιολόγηση της μελέτης. Σε περιπτώσεις επανειλημμένης λογοκλοπής ή σε περιπτώσεις όπου έχει διαπραχτεί λογοκλοπή σε σοβαρό βαθμό (π.χ. αντιγράφοντας ένα ολόκληρο άρθρο και υποβάλλοντας το ως ίδιον έργο), η ποινή μπορεί να περιλαμβάνει διαθεσιμότητα ή αποβολή του φοιτητή, ακόμα και ανάκληση όποιων πτυχίων, τίτλων ή βραβείων έχουν απονεμηθεί.

Μερικά παραδείγματα λογοκλοπής είναι:

- Η κατά λέξη αντιγραφή της εργασίας ενός άλλου ερευνητή χωρίς αυτός να μνημονευτεί.
- Η παράφραση της εργασίας άλλου ερευνητή, απλά αλλάζοντας μερικές λέξεις ή αλλάζοντας τη σειρά παρουσίασης χωρίς αναφορά στον ερευνητή και
- Η χωρίς αναφορά χρήση των φράσεων από την εργασία ενός άλλου ερευνητή ή/και η παρουσίαση των ιδεών του, ως ίδιες ιδέες.

Αντιγραφή ή παράφραση με περιστασιακή αναφορά στην πηγή μπορεί επίσης να θεωρηθεί λογοκλοπή, αν η απουσία εισαγωγικών υπονοεί ότι η φρασεολογία είναι του φοιτητή που συγγράφει τη μελέτη.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

Υπάρχουν πολλά συστήματα για την παραπομπή και αναφορά στη χρησιμοποιούμενη βιβλιογραφία. Το συχνότερα χρησιμοποιούμενο είναι το σύστημα αναφορών Harvard. Σύμφωνα με το Encarta (2007), το σύστημα αυτό μπορεί να οριστεί ως:

«...ένα βιβλιογραφικό σύστημα αναφοράς που χρησιμοποιείται στις ακαδημαϊκές εκδόσεις κατά το οποίο ο συγγραφέας και το έτος δημοσίευσης δίνονται στο κείμενο και η πλήρης αναφορά περιλαμβάνεται σε ένα γενικό κατάλογο αναφορών»

Το σύστημα Harvard αναμένει από τους χρήστες του να ακολουθούν τη μέθοδο όνομα-έτος ημερομηνία για να παραπέμπουν στις χρησιμοποιούμενες βιβλιογραφικές πηγές. Σε αυτό το σύστημα το επώνυμο του συγγραφέα και το έτος δημοσίευσης παρατίθενται στο κείμενο, π.χ. (Bond, 2004) και όλες οι παραπομπές περιλαμβάνονται σε ένα αλφαβητικό, κατά όνομα συγγραφέα, κατάλογο βιβλιογραφικών αναφορών στο τέλος της μελέτης.

Ο κατάλογος βιβλιογραφικών αναφορών περιλαμβάνει όλες τις πρόσθετες λεπτομέρειες, όπως την πλήρη συγγραφική ομάδα, τον τίτλο της εργασίας, το περιοδικό, τον εκδότη, τον τόμο και τους αριθμούς σελίδων. Η βιβλιογραφία επίσης περιλαμβάνει και σχετικά στοιχεία που μπορεί να έχουν χρησιμοποιηθεί στη μελέτη, αλλά δεν αναφέρθηκαν στο κείμενο. **Οι φοιτητές του ΔΠΜΣ Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας-MBA Food & Agribusiness θα πρέπει να χρησιμοποιούν το σύστημα αναφορών Harvard, οι λεπτομέρειες του οποίου**

ακολουθούν. Η χρήση ενός τέτοιου καταλόγου δείχνει ότι ο φοιτητής έχει εντρυφήσει πολύ πέρα από το αντικείμενο της μελέτης του.

ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ HARVARD

A. ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1. Αναφορά ενός (1) συγγραφέα στο κείμενο

Όταν γίνεται **άμεση αναφορά** στο έργο ενός συγγραφέα στο κείμενο, το όνομα του συγγραφέα ακολουθείται από το έτος δημοσίευσης του έργου σε παρένθεση και αποτελεί μέρος της φράσης, π.χ.:

Η Caruto (2018) στην έρευνα που πραγματοποίησε με Ιταλούς καταναλωτές, εξέτασε τις προτιμήσεις και την προθυμία πληρωμής των καταναλωτών για τρία προϊόντα που περιείχαν υποκατάστατο κρέατος φυτικής προέλευσης.

Όταν γίνεται **έμμεση αναφορά** στο έργο ή τμήμα έργου χωρίς να αναφέρεται ο συγγραφέας στο κείμενο (χωρίς δηλαδή να αποτελεί συνέχεια του κειμένου, όπως στο προηγούμενο παράδειγμα), τότε τόσο το όνομα του συγγραφέα όσο και το έτος δημοσίευσης τοποθετούνται στο τέλος της πρότασης σε παρένθεση, π.χ.:

Σε έρευνα που συμμετείχαν Ιταλοί καταναλωτές, εξετάστηκαν οι προτιμήσεις και η προθυμία πληρωμής για τρία προϊόντα που περιείχαν υποκατάστατο κρέατος φυτικής προέλευσης (Caruto, 2018).

2. Αναφορά δύο (2) συγγραφέων

Η αναφορά του έργου δύο συγγραφέων μέσα στο κείμενο μπορεί να γίνει άμεσα ως εξής:

Οι Canavari & Bazzani (2014) σε ερευνητική τους εργασία, διαπίστωσαν ότι ένα δείγμα Γερμανών καταναλωτών ήταν διατεθειμένοι να πληρώσουν ένα σημαντικό ποσό της τάξεως του 30% για προϊόντα που είναι περισσότερο φιλικά προς το περιβάλλον.

Ή έμμεσα:

... Γερμανοί καταναλωτές ήταν διατεθειμένοι να πληρώσουν ένα σημαντικό ποσό της τάξεως του 30% για προϊόντα που είναι περισσότερο φιλικά προς το περιβάλλον (Kornher & Samuelson, 2012).

3. Αναφορά περισσότερων των δύο συγγραφέων

Όταν γίνεται αναφορά του έργου περισσότερων των δύο συγγραφέων μέσα στο κείμενο, τότε μόνο το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα θα πρέπει να αναφέρεται, ακολουθούμενο από το «et al.» με πλάγιους χαρακτήρες (σημαίνει «και άλλοι») άμεσα:

Οι Nayga *et al.* (2003) έδειξαν ότι οι καταναλωτές είναι περισσότερο πιθανό να διαβάζουν τις διατροφικές πληροφορίες στις ετικέτες των τροφίμων όταν αυτές περιέχουν έντονα χρώματα.

Ή έμμεσα:

Οι καταναλωτές είναι περισσότερο πιθανό να διαβάζουν τις διατροφικές πληροφορίες στις ετικέτες των τροφίμων όταν αυτές περιέχουν έντονα χρώματα (Nayga *et al.*, 2003).

4. Αναφορά με αριθμούς σελίδων

Η προσθήκη των αριθμών σελίδας στην αναφορά θα βοηθήσει τους αναγνώστες να εντοπίζουν τις πηγές πιο εύκολα. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό και χρήσιμο στην παράθεση αποσπασμάτων αυτολεξεί. Π.χ.:

Ο Lusk (2007:145) αναφέρει ότι «... η διακύμανση του όρου σφάλματος είναι αρκετά μικρή.»
ή έμμεσα
«...η διακύμανση του όρου σφάλματος είναι αρκετά μικρή.» (Lusk, 2007:145).

5. Αναφορά πολλών εργασιών ενός συγγραφέα σε διαφορετικά έτη

Αν περισσότερες από μία δημοσιεύσεις του ίδιου συγγραφέα ασχολούνται με το ίδιο αντικείμενο και τα έργα δημοσιεύονται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, τότε οι αναφορές θα πρέπει να παρατίθενται με χρονολογική σειρά (δηλαδή η προγενέστερη αναφέρεται πρώτη). Π.χ.:

...όπως προτείνεται από τον Vassilopoulos (2017, 2019)
ή έμμεσα
... (Vassilopoulos 2017, 2019).

6. Αναφορά πολλών εργασιών ενός συγγραφέα στο ίδιο έτος

Εάν γίνονται παραπομπές σε διαφορετικές εργασίες, που δημοσιεύθηκαν από τον ίδιο συγγραφέα το ίδιο έτος, θα πρέπει να διαφοροποιούνται με την προσθήκη ενός πεζού λατινικού χαρακτήρα, μετά το έτος για κάθε εργασία. Π.χ.:

Έρευνα από τον Corrigan (2004a) έδειξε ότι ..., αλλά μεταγενέστερη εργασία του Corrigan (2004b), ανέφερε ότι...

Εάν υπάρχουν πολλές εργασίες που δημοσιεύονται στο ίδιο έτος και οι οποίες αναφέρονται ένα συγκεκριμένο θέμα ή αποτέλεσμα, ή ένας συγγραφέας αναφέρει το ίδιο θέμα ή αποτέλεσμα σε αρκετές δημοσιεύσεις του ίδιου έτους, τότε μπορούν να αναφερθούν όλες οι δημοσιεύσεις παραθέτοντας το έτος, ακολουθούμενο από πεζά λατινικά γράμματα:

Ο Rousu (1997a, b, c) αναφέρει ότι σε αρκετές περιπτώσεις ...

7. Παράθεση αυτούσιων τμημάτων δημοσιευμένου κειμένου

Εάν πρόκειται να παρουσιαστεί στη μελέτη, ένα τμήμα από δημοσιευμένη εργασία, αυτούσια (αυτολεξεί, δηλαδή, όπως έχει ειπωθεί από το συγγραφέα), τότε το τμήμα πρέπει να συμπεριληφθεί μέσα σε εισαγωγικά. Είναι καλή πρακτική να δοθεί ο αριθμός της σελίδας (βλ. 6), για να εντοπίζεται το αναφερόμενο τμήμα από τους αναγνώστες. Π.χ.:

Ο συγγραφέας ανέφερε ότι «.....» (Lusk 2007:145)

ή

Ο Lusk (2007:145) έγραψε ότι «.....».

8. Αναφορά συγγραφέων κεφαλαίων σε εκδόσεις

Οι αναφορές στο έργο ενός συγγραφέα που εμφανίζεται ως κεφάλαιο σε βιβλίο, ή ως μέρος ενός μεγαλύτερου έργου, που έχει όμως εκδοθεί από άλλο πρόσωπο, τότε μέσα στο κείμενο θα πρέπει να αναφέρεται το όνομα του αντίστοιχου συγγραφέα και όχι του εκδότη του συνολικού έργου. Π.χ.:

Στο έργο του σχετικά με τους προσδιοριστικούς παράγοντες ζήτησης τροφίμων ο Carrps (1997) ανέφερε ότι ...

Στον κατάλογο της βιβλιογραφίας όμως θα πρέπει να δοθούν λεπτομέρειες τόσο για το τμήμα όσο και για ολόκληρο το έργο.

9. Αναφορά σε έργο οργανισμών, επιτροπών κλπ.

Αν μία εργασία έχει δημιουργηθεί από έναν αναγνωρισμένο οργανισμό και δεν έχει κανένα συγκεκριμένο συγγραφέα, τότε αναφέρεται συνήθως κάτω από το όνομα του οργανισμού. Αυτό ισχύει για τις εκδόσεις επιστημονικών ενώσεων, εταιρειών, συμβουλίων, κρατικών υπηρεσιών κλπ. Σε αυτές τις περιπτώσεις η χρήση τυποποιημένων συντμήσεων αυτών των οργανισμών (π.χ. FAO) στο κείμενο της μελέτης είναι αποδεκτή, υπό την προϋπόθεση ότι στην πρώτη αναφορά μέσα στο κείμενο θα δίνεται το πλήρες όνομα του οργανισμού με τη σύντμηση σε παρένθεση, π.χ.:

1^η αναφορά: ... ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO, 2008) αναφέρει ...

2^η αναφορά: ...βάσει των συστάσεων του FAO (2008).

Σημείωση: στον κατάλογο της βιβλιογραφίας η προτιμώμενη μορφή παραπομπής είναι το πλήρες όνομα του οργανισμού.

10. Αναφορά σε δευτερεύουσες πηγές

Εάν δεν υπάρχει πρόσβαση σε ένα πρωτότυπο έργο (κύρια πηγή), αλλά έχουν βρεθεί στοιχεία για αυτό σε εργασία άλλου συγγραφέα (δευτερεύουσα πηγή), τότε αναφέρεται η κύρια πηγή τονίζοντας ότι βρεθεί από δευτερεύουσα πηγή, π.χ.:

...όπως προτείνεται από τον Brown (1966, όπως αναφέρεται από τον Bassett 1986).

Ο Bassett είναι η δευτερεύουσα πηγή και μπορεί να έχει πάρει τις ιδέες του Brown (κύρια πηγή) αλλάζοντας το νόημα ελαφρώς, αντί να χρησιμοποιήσει ένα άμεσο απόσπασμα.

Σημείωση: Ο κατάλογος βιβλιογραφίας πρέπει να περιλαμβάνει **μόνο το έργο που έχει μελετηθεί**, δηλαδή τη δευτερεύουσα πηγή (Bassett, 1986) και **όχι την κύρια πηγή** (Brown, 1966).

11. Αναφορά σε πίνακες, διαγράμματα, εικόνες κλπ.

Κατά την αναπαραγωγή δεδομένων από διάγραμμα ή πίνακα, ή αντιγραφής ολόκληρου πίνακα ή διαγράμματος, πρέπει υποχρεωτικά να γίνεται αναφορά της πηγής. Αναφορά σε έναν πίνακα που λαμβάνεται από βιβλίο θα πρέπει να περιλαμβάνει τον συγγραφέα και τη σελίδα (π.χ. Smith, 2005:33), ώστε να επιτρέπεται στον αναγνώστη να επαληθεύσει τα στοιχεία. Εάν η πηγή των δεδομένων δεν είναι του συγγραφέα, αλλά προέρχεται από άλλη πηγή, πρέπει να γίνεται δευτερεύουσα αναφορά, όπως:

(Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας 1975, όπως αναφέρεται από τον Smith 2005:33).

B. ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ο σκοπός του καταλόγου βιβλιογραφίας είναι να επιτρέπει στους αναγνώστες της μελέτης να εντοπίζουν εύκολα και με ακρίβεια τις πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί. Διαφορετικοί τύποι δημοσιεύσεων απαιτούν διαφορετικές πληροφορίες, υπάρχουν όμως ορισμένα κοινά στοιχεία, όπως ο συγγραφέας, το έτος έκδοσης και ο τίτλος μίας εργασίας.

Το σύστημα του Χάρβαρντ θεσπίζει πρότυπα για τη σειρά και το περιεχόμενο των πληροφοριών στον κατάλογο βιβλιογραφίας. Ορισμένες παραλλαγές προτύπων αυτών είναι αποδεκτές μόνο με την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιούνται σε όλο τον κατάλογο, π.χ. να υπογραμμιστεί ο τίτλος του βιβλίου ή του περιοδικού.

1. Βιβλία

- **Βιβλία με περισσότερους από έναν συγγραφείς**

Για βιβλία με δύο, τρεις ή τέσσερις και περισσότερους συγγραφείς, θα πρέπει να περιλαμβάνονται όλα τα ονόματα με τη σειρά που εμφανίζονται μέσα στο κείμενο της μελέτης. Θα πρέπει να χρησιμοποιείται το σύμβολο «&», όχι η λέξη «και» για να συνδεθούν τα ονόματα των δύο τελευταίων συγγραφέων.

Τα απαιτούμενα στοιχεία για την βιβλιογραφική αναφορά είναι: Συντάκτης. Έτος. Τίτλος του βιβλίου. Έκδοση (περιλαμβάνεται μόνο αν δεν είναι για την πρώτη έκδοση). Τόπος Έκδοσης: Εκδότης. Π.χ.:

Lusk, J. L. & Shogren, J. F. (2007). Experimental auctions, Methods and applications in economic and marketing research. 3rd edition. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Προσοχή στα εξής σημεία:

Συγγραφείς: Επώνυμο με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα και ακολουθείται από ένα κόμμα.

Αρχικά: Κεφαλαία με τελεία και μετά το τελευταίο αρχικό γράμμα του ονόματος τελεία. Χρησιμοποιείται το **&**, **όχι η λέξη και**, για τη σύνδεση των δύο (τελευταίων) συγγραφέων.

Έτος: Το έτος δημοσίευσης σε παρένθεση ακολουθούμενο από τελεία.

Έκδοση: περιλαμβάνεται μόνο αν δεν είναι η πρώτη έκδοση. Χρησιμοποιείται η συντομογραφία **ed**, ακολουθούμενη από τελεία.

Τόπος έκδοσης: Πόλη, και χώρα εάν μπορεί να υπάρξει σύγχυση με ονόματα πόλεων του ΗΒ, ακολουθούμενη από άνω και κάτω τελεία.

Εκδότης: Επωνυμία εκδοτικού οίκου ή εταιρίας, που ακολουθείται από τελεία.

• Κεφάλαια σε βιβλία

Για τα επιμέρους κεφάλαια βιβλίων, τα απαιτούμενα στοιχεία για την βιβλιογραφική αναφορά είναι :

Συγγραφέας κεφαλαίου. Έτος. Τίτλος του κεφαλαίου. Εκδότης βιβλίου, *Τίτλος βιβλίου*. Τόπος Έκδοσης: Εκδότης. Αναφορά αριθμού κεφαλαίου ή σελίδας. Π.χ.:

Lusk, J. L. (2010). Experimental auction markets for studying consumer preferences. In: Jaeger, S. R. & MacFie, H. (Eds.), *Consumer-Driven Innovation in Food and Personal Care Products*. Cambridge, UK: Woodhead Publishing.

Προσοχή στα εξής σημεία:

Συγγραφείς: Επώνυμο με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα και ακολουθείται από ένα κόμμα.

Αρχικά: Κεφαλαία με τελεία και μετά το τελευταίο αρχικό γράμμα του ονόματος τελεία. Χρησιμοποιείται το **&**, **όχι η λέξη και**, για τη σύνδεση των δύο τελευταίων συγγραφέων.

Έτος: Το έτος δημοσίευσης σε παρένθεση ακολουθούμενο από τελεία.

Τίτλος κεφαλαίου: Πλήρης τίτλος του κεφαλαίου με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα, ακολουθούμενο από τη λέξη **In** υπογραμμισμένη με άνω κάτω τελεία και τα επώνυμο και αρχικό του ονόματος του εκδότη με το **ed**. ή των εκδοτών με το **eds**. μέσα σε παρένθεση και τελεία.

Τίτλος βιβλίου: πλήρης τίτλος του βιβλίου με πλάγιους χαρακτήρες, ακολουθούμενος από τελεία.

Τόπος έκδοσης: Πόλη, και χώρα εάν μπορεί να υπάρξει σύγχυση με ονόματα πόλεων του ΗΒ, ακολουθούμενη από άνω και κάτω τελεία.

Εκδότης: Επωνυμία εκδοτικού οίκου ή εταιρίας, που ακολουθείται από τελεία.

• Ηλεκτρονικά βιβλία, συγγράμματα, διατριβές

Τα απαιτούμενα στοιχεία για την βιβλιογραφική αναφορά είναι :

Συγγραφέας. Έτος. Τίτλος του βιβλίου. [τύπος μέσου]. Τόπος έκδοσης: Εκδότης. Διεύθυνση διαδικτύου [Ημερομηνία ανάκτησης].

Fishman, R. 2005. The rise and fall of suburbia. [e -book]. Chester: Castle Press. Διαθέσιμο στο: <http://www.libweb.anglia.ac.uk/E-books> [ανάκτηση 05/06/2005].

Προσοχή στα εξής σημεία:

Συγγραφείς: Επώνυμο με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα και ακολουθείται από ένα κόμμα.

Αρχικά: Κεφαλαία με τελεία και μετά το τελευταίο αρχικό γράμμα του ονόματος τελεία. Χρησιμοποιείται το **&**, **όχι η λέξη και**, για τη σύνδεση των δύο τελευταίων συγγραφέων.

Έτος: Το έτος δημοσίευσης (όχι εκτύπωσης) ακολουθούμενο από τελεία.

Τίτλος βιβλίου: πλήρης τίτλος του βιβλίου/συγγράμματος/διατριβής ακολουθούμενος από τελεία.

Τύπος υλικού: παρατίθεται σε τετράγωνη αγκύλη, δηλ. [e-book/dissertation κ.λπ.], ακολουθούμενο από τελεία

Τόπος έκδοσης: Πόλη, και χώρα εάν μπορεί να υπάρξει σύγχυση με ονόματα πόλεων του ΗΒ, ακολουθούμενη από άνω και κάτω τελεία.

Εκδότης: Επωνυμία εκδοτικού οίκου ή εταιρίας, που ακολουθείται από τελεία.

Διαδικτυακή διεύθυνση: με τη φράση Διαθέσιμο στο...παραθέτοντας το http ή το URL (Uniform Resource Locator).

Ημερομηνία ανάκτησης: δίνεται η πλήρης ημερομηνία ανάκτησης του υλικού μέσα σε τετράγωνες αγκύλες, ακολουθούμενη από τελεία.

2. Άρθρα σε περιοδικά

Τα απαιτούμενα στοιχεία για την βιβλιογραφική αναφορά είναι: Συγγραφέας. Έτος. Τίτλος εργασίας. Τίτλος περιοδικού αριθμός τόμου: αριθμός σελίδων.

Holt, C. A. & Laury, S. K. (2002). Risk aversion and incentive effects. *The American Economic Review* 92 (5), 1644–1655.

Προσοχή στα εξής σημεία:

Συγγραφείς: Επώνυμο με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα και ακολουθείται από ένα κόμμα.

Αρχικά: Κεφαλαία με τελεία και μετά το τελευταίο αρχικό γράμμα του ονόματος τελεία. Χρησιμοποιείται το **&**, **όχι η λέξη και**, για τη σύνδεση των δύο τελευταίων συγγραφέων.

Έτος: Το έτος δημοσίευσης σε παρένθεση ακολουθούμενο από τελεία.

Τίτλος εργασίας: πλήρης τίτλος της εργασίας, ακολουθούμενος από τελεία.

Τίτλος περιοδικού: πλήρης τίτλος του περιοδικού, με πλάγια γράμματα, χωρίς τελεία.

Αριθμός τόμου: ακολουθούμενος από άνω κάτω τελεία.

Αριθμός τεύχους: σε παρένθεση, ακολουθούμενος από τελεία.

Αριθμός σελίδων: ακολουθούμενος από τελεία.

3. Διαδικτυακές πηγές

Για ιστοσελίδες που βρέθηκαν στο διαδίκτυο τα απαιτούμενα στοιχεία για την αναφορά είναι: Συγγραφέας. Αρχικά. Έτος. Τίτλος του εγγράφου ή σελίδας. [τύπος μέσου]. Πλήρης διεύθυνση της ιστοσελίδας. [Ημερομηνία πρόσβασης]. Π.χ.:

Anzolin, E. & Amante, A. (2020). *Coronavirus outbreak grows in northern Italy, 16 cases reported in one day*. [online] Διαθέσιμο στο <https://www.reuters.com/article/us-china-health-italy/coronavirus-outbreak-grows-in-northern-italy-16-cases-reported-in-one-day-idUSKBN20FOU> [Τελευταία ανάκτηση 16/8/2020].

Προσοχή στα εξής σημεία:

Συγγραφείς: Επώνυμο με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα και ακολουθείται από ένα κόμμα.

Αρχικά: Κεφαλαία με τελεία και μετά το τελευταίο αρχικό γράμμα του ονόματος τελεία. Χρησιμοποιείται το **&**, **όχι η λέξη και**, για τη σύνδεση των δύο τελευταίων συγγραφέων ή το όνομα του οργανισμού που διατηρεί την ιστοσελίδα.

Έτος: Το έτος δημοσίευσης (βρίσκεται στο κάτω μέρος της ιστοσελίδας ή το έτος ανανέωσης της σελίδας, **όχι το έτος ανάκτησης**).

Τίτλος υλικού: με πλάγιους χαρακτήρες, ακολουθούμενος από τελεία

Τύπος υλικού: παρατίθεται σε τετράγωνη αγκύλη, δηλ. [online], ακολουθούμενο από τελεία

Διαδικτυακή διεύθυνση: με τη φράση Διαθέσιμο στο...παραθέτοντας το http ή το URL (Uniform Resource Locator).

Ημερομηνία ανάκτησης: δίνεται η πλήρης ημερομηνία ανάκτησης του υλικού μέσα σε τετράγωνα αγκύλες, ακολουθούμενη από τελεία.

4. Μελέτες/Διατριβές

Τα απαιτούμενα στοιχεία για τη βιβλιογραφική αναφορά είναι:

Συγγραφέας. Έτος έκδοσης. Τίτλος μελέτης/διατριβής. Επίπεδο μελέτης/διατριβής. Όνομα Πανεπιστημίου. Π.χ.:

Παπουτσή, Γ. (2014). Socio-economic and lifestyle determinants of childhood obesity in Greece. Διδακτορική διατριβή. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Κεχαγιά, Β. (2016). Επίδραση οσφρητικών παραγόντων στην προθυμία πληρωμής των καταναλωτών και στη συμπεριφορά τους υπό κίνδυνο. Μεταπτυχιακή μελέτη. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Λαγουδάκης, Α. (2015). Η χώρα προέλευσης ως παράγοντας της ζήτησης για προϊόντα φραγκόσουκου. Πτυχιακή μελέτη. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Προσοχή στα εξής σημεία:

Συγγραφείς: Επώνυμο με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα και ακολουθείται από ένα κόμμα.

Αρχικά: Κεφαλαία με τελεία και μετά το τελευταίο αρχικό γράμμα του ονόματος τελεία.

Έτος: Το έτος δημοσίευσης σε παρένθεση ακολουθούμενο από τελεία.

Τίτλος μελέτης/διατριβής: πλήρης τίτλος, ακολουθούμενος από τελεία.

Επίπεδο: οι διδακτορικές εργασίες είναι **διατριβές**. Οι μεταπτυχιακές και πτυχιακές εργασίες είναι **μελέτες**.

Όνομα πανεπιστημίου ή φορέα ανάθεσης της μελέτης/διατριβής

5. Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων

Τα απαιτούμενα στοιχεία για τη βιβλιογραφική αναφορά είναι:

Συγγραφική ομάδα. Έτος. Πλήρης τίτλος της παρουσίασης στο συνέδριο. In: πρακτικά συνεδρίου ή όνομα οργανισμού. Πλήρης τίτλος του συνεδρίου. Τοποθεσία, Ημερομηνία. Τόπος έκδοσης: εκδότης. Π.χ.:

Gomez-Conde, M.S., Chamorro, S., Menoyo, D., Garcia-Rebollar, P. & de Blas, C. 2004. Effects of source of fibre on fat composition and fat recycling with caecotrophes. In: *Proceedings of the 8th World Rabbit Congress*, Puebla, Mexico, 4-8 July 2008.

Προσοχή στα εξής σημεία:

Συγγραφείς: Επώνυμο με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα και ακολουθείται από ένα κόμμα.

Αρχικά: Κεφαλαία με τελεία και μετά το τελευταίο αρχικό γράμμα του ονόματος τελεία. Χρησιμοποιείται το **&**, **όχι η λέξη και**, για τη σύνδεση των δύο τελευταίων συγγραφέων.

Έτος: Το έτος συνεδρίου.

Τίτλος εργασίας: πλήρης τίτλος της εργασίας, ακολουθούμενος από τελεία και τη λέξη **In** υπογραμμισμένη με άνω κάτω τελεία και τον πλήρη τίτλο του συνεδρίου με πλάγιους χαρακτήρες, ακολουθούμενο από κόμμα.

Τοποθεσία διεξαγωγής συνεδρίου: πόλη και χώρα, ακολουθούμενη από τελεία και την πλήρη ημερομηνία διεξαγωγής.

Εκδότης: παρατίθεται αν και εφόσον εκτυπώνονται και διανέμονται τα πρακτικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ & ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ 1

Πίνακας 1.1: Διαχρονική εξέλιξη της παραγωγής και παραγωγικότητας του αγροτικού τομέα στην ΕΕ κατά την περίοδο 2010-2019 (Προσαρμοσμένοι δείκτες για ΕΕ-28).

Έτος	Αγροτική Παραγωγή	Παραγωγικότητα
2010	126.31	100.00
2011	161.50	97.37
2012	167.88	96.91
2013	158.96	95.83
2014	149.90	93.99
2015	143.70	92.36
2016	124.10	91.66
2017	132.19	90.46
2018	136.78	89.44
2019	146.74	87.91

Πηγή: Eurostat (2020), κωδικός δεδομένων aact_eaa05.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ 2

Πίνακας 2.1: Περιγραφή μεταβλητών και μονάδες μέτρησης

Μεταβλητή	Περιγραφή	ΜΜ ¹
Εκροή		
Παραγωγή	Συνολική αξία παραγόμενου προϊόντος	Ευρώ
Εισροές		
Εργασία	Συνολικές ώρες εργασίας	Ώρες
Έδαφος	Συνολική γη εκμετάλλευσης	Εκτάρια
Κεφάλαιο	Συνολικά πάγια περιουσιακά στοιχεία	Ευρώ
Εντομοκτόνα	Συνολική ποσότητα εντομοκτόνων	Λίτρα
Ενδ. Εισροές ²	Αξία ενέργειας + Αξία σπόρων	Ευρώ

¹ ΜΜ = Μονάδα Μέτρησης της μεταβλητής

² Ενδ. Εισροές = Ενδιάμεσες Εισροές

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ 3

Πίνακας 2.2: Περιγραφικά στατιστικά των μεταβλητών που χρησιμοποιήθηκαν για την οικονομετρική εκτίμηση της συνάρτησης παραγωγής.

Μεταβλητή	Μέση Τιμή	Μέγιστη Τιμή	Ελάχιστη Τιμή	Τυπική Απόκλιση
Εκροή				
Παραγωγή (σε €)	1,748	2,211	1,566	606
Εισροές				
Εργασία (σε ώρες)	1,473	1,660	1,325	308
Έδαφος (σε εκτάρια)	18.40	21.55	17.03	1.31
Κεφάλαιο (σε €)	3,045	4,089	2,184	937
Εντομοκτόνα (σε λίτρα)	15.33	20.01	10.33	5.32
Ενδ. Εισροές ¹ (σε €)	1,844	3,443	1,092	562

¹ Ενδ. Εισ. = Ενδιάμεσες Εισροές

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ 4

Πίνακας 3.1: Αποτελέσματα παλινδρόμησης από την εκτίμηση της Cobb-Douglas συνάρτησης παραγωγής με ουδέτερη κατά Hicks τεχνολογική πρόοδο.

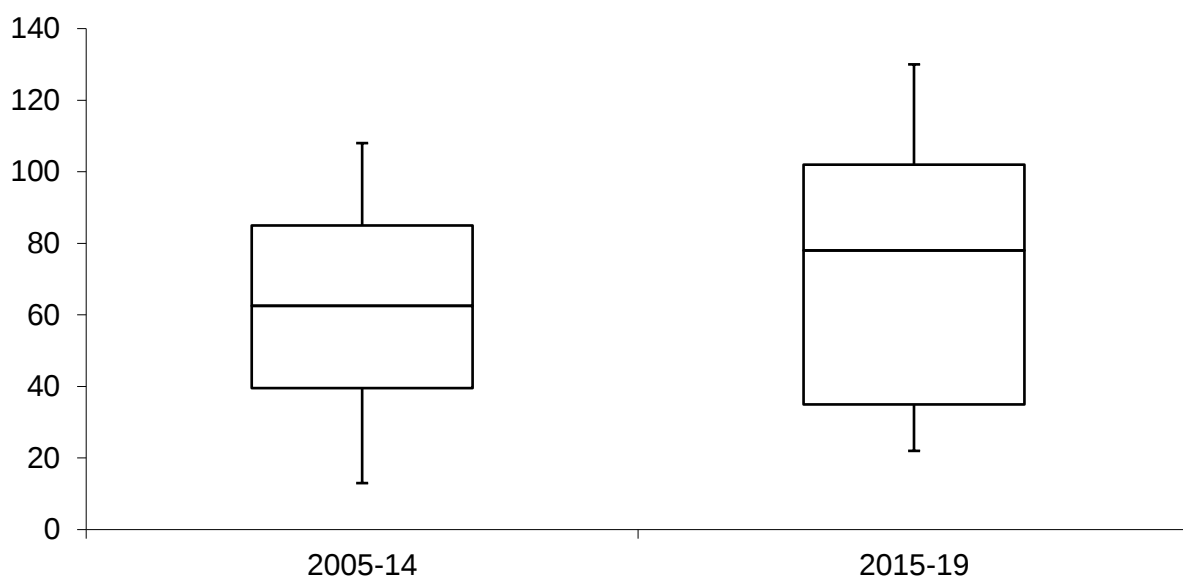
Παράμετρος	Εκτίμηση	S.E. ¹	p-value ²
β^0	8.5124	0.9334	0.0000
β^L	0.1603	0.0214	0.0000
β^A	0.5479	0.1212	0.0012
β^K	0.2115	0.1252	0.0345
β^Z	0.1152	0.0334	0.0041
β^I	0.1279	0.0662	0.0312
β^T	0.0779	0.1013	0.4512
β^{CAP}	0.1211	0.0313	0.0023
R^2	0.7823		

Το β^0 αναφέρεται στην σταθερά του μοντέλου παλινδρόμησης.

Οι εκθέτες L , A , K , Z , I , T και CAP αναφέρονται στην εργασία, το έδαφος, το κεφάλαιο, τα εντομοκτόνα, τις ενδιάμεσες εισροές, τον χρόνο, και την μεταρρύθμιση της ΚΑΠ, αντίστοιχα.

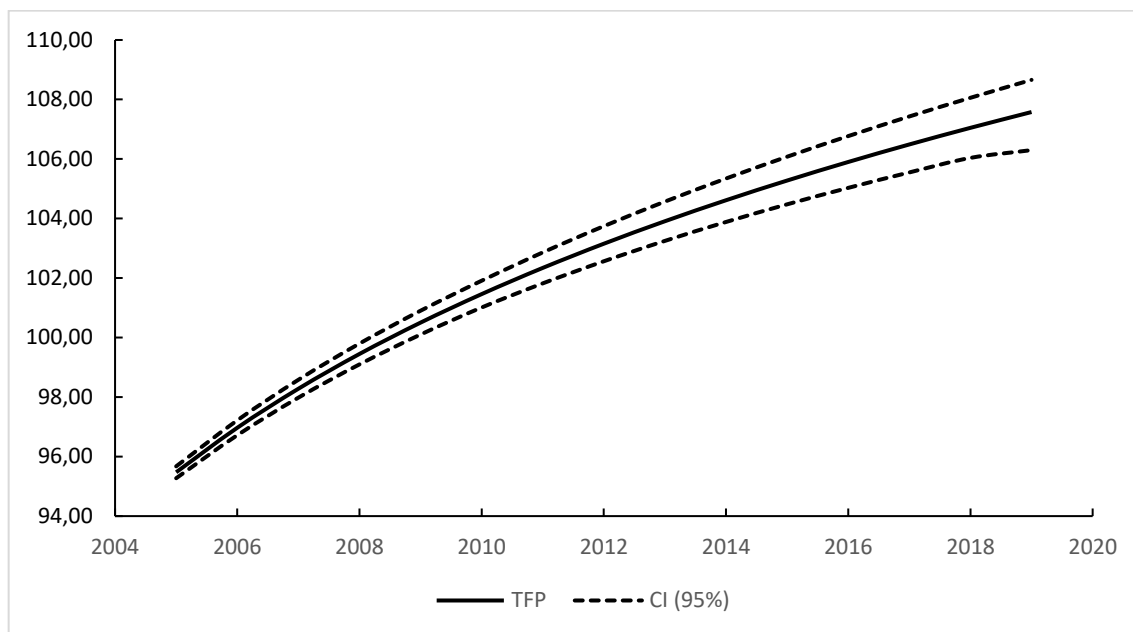
¹ S.E. = τυπικό σφάλμα.

² P-value του t-test για τον εντοπισμό των στατιστικά σημαντικών παραμέτρων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 1

Διάγραμμα 3.1: Θηκόγραμμα συνολικής παραγωγικότητας αγροτικών εκμεταλλεύσεων για την περίοδο πριν την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ (2005-14) και για την περίοδο μετά την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ (2015-19).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2

Διάγραμμα 4.2: Εκτίμηση συνολικής παραγωγικότητας (TFP) του αγροτικού τομέα της Ελλάδας για την περίοδο 2005-19. Η διακεκομμένη γραμμή αντικατοπτρίζει το διάστημα εμπιστοσύνης σε επίπεδο 95% (CI).

ΣΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ

Τίτλος πίνακα: γραμματοσειρά 12, πλήρης στοίχιση, μονό διάστιχο, διάστημα παραγράφων πριν και μετά 0. Δεν μπαίνει τελεία στο τέλος του τίτλου. Ακολουθείται από μία κενή σειρά.

Σώμα πίνακα: γραμματοσειρά 11, στοίχιση δεξιά ή αριστερά (με την προϋπόθεση να είναι ομοιόμορφη σε όλο το κείμενο της μελέτης), μονό διάστιχο, διάστημα παραγράφων πριν και μετά 0. Ο πίνακας κλείνεται με γραμμές μόνο επάνω και κάτω, όχι στις πλευρές. Γραμμές χρησιμοποιούνται και για το διαχωρισμό των κεφαλίδων του πίνακα από τα δεδομένα. Οι κεφαλίδες με έντονα γράμματα. Οι τιμές P των στατιστικών αναλύσεων δίνονται αριθμητικά και **όχι με αστερίσκους** (π.χ. *: $P < 0,05$ κλπ.). Οι διαφορές μεταξύ μέσων όρων περιγράφονται με λατινικά πεζά γράμματα σε μορφή εκθέτη. Η χρήση χρωμάτων και άλλων διακοσμήσεων πρέπει να αποφεύγεται στους πίνακες. Το σώμα του πίνακα ακολουθείται από μία κενή σειρά.

Υποσημειώσεις: χρησιμοποιούνται αριθμοί για τις υποσημειώσεις, όχι γράμματα. Γραμματοσειρά 10, πλήρης στοίχιση, μονό διάστιχο, διάστημα παραγράφων πριν και μετά 0.